

3.

STROKOVNI POSVET

Didaktični pripomočki v luči

sodobnega vzgojno-izobraževalnega

procesa

21. maj 2022

Slovenj Gradec

ZBORNIK POVZETKOV

SPIP

SODOBNI POGLEDI NA IZOBRAŽEVANJE V PRIHODNOSTI

ZBORNİK POVZETKOV

3. STROKOVNI POSVET SPIP

***DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI V LUČI SODOBNEGA
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA PROCESA***

Slovenj Gradec, 2022

ZBORNİK POVZETKOV

v okviru **3. STROKOVNEGA POSVETA SPIP**

na temo ***DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI V LUČI SODOBNEGA
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA PROCESA***

Slovenj Gradec, 21. maj 2022

V zborniku so objavljeni povzetki plenarnih predavateljev in povzetki predavateljev, ki so predstavljali primere dobrih praks ter sodelovali v programu profesionalnega usposabljanja 3. STROKOVNEGA POSVETA SPIP: DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI V LUČI SODOBNEGA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA PROCESA, ki je objavljen v Katalogu programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju za šolsko leto 2021/22 (<https://paka3.mss.edus.si/katis/Katalogi/KATALOG2122.pdf>), katerega upravljaavec je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Organizator:

Društvo Sodobni pogledi na izobraževanje v prihodnosti

Spletni portal: <https://www.spip.si/>

E-naslov: spipsg1@gmail.com

Organizacijski odbor:

Ksenija Uršej, mag. manag. izobr.

Danijela Herlah, prof. raz. pouka

Sašo Herlah, univ. dipl. ing.

Marko Dreu, prof. šp. vzg.

Nataša Rotovnik Sukič, prof. slov. in soc.

Mojca Ruter, univ. dipl. bibl.

Nace Pruš, prof. šp. vzg.

Andreja Namar, prof. razrednega pouka

Nuša Pruš, prof. razrednega pouka

Uredniški odbor:

Ksenija Uršej, mag. manag. izobr.

Danijela Herlah, prof. raz. pouka

Sašo Herlah, univ. dipl. ing.

Marko Dreu, prof. šp. vzg.

Nataša Rotovnik Sukič, prof. slov. in soc.

Igor Jeram, univ. dipl. inž.

Programski odbor:

dr. Justina Erčulj / zunanja sodelavka Šole za ravnatelje

dr. Silva Roncelli Vaupot / Društvo KAZU

izr. prof. dr. Eva Konečnik Kotnik / Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru

dr. Bojana Tancer / Osnovna šola Šmartno pri Slovenj Gradcu

dr. Marjana Merkač Skok / Geal College Ljubljana

dr. Mojca Čerče / Šolski center Slovenj Gradec

Vsi prispevki so bili predhodno pregledani in recenzirani. Avtorji jamčijo za avtorstvo in prevzemajo vso odgovornost za objavljene povzetke in lektoriranje.

Vsebina

Uvodnik	9
Didaktični pripomočki med analognim in digitalnim	10
Spoštovane udeleženke, spoštovani udeleženci strokovne konference SPIP 2022.....	11
Spoštovane udeleženke, spoštovani udeleženci strokovne konference SPIP.....	12
POVZETKI PLENARNIH PREDAVATELJEV	15
<i>red. prof. dr. Alenka Lipovec: KONKRETNA PONA ZORILA ZA RAZVOJ ZGODNJIH MATEMATIČNIH POJMOV</i>	<i>16</i>
<i>doc. dr. Mojca Ilc Klun: INOVATIVNO POUČEVANJE GEOGRAFIJE ZA SPODBUJANJE KOMPETENČNEGA UČENJA.....</i>	<i>17</i>
<i>Maja Vičič Krabonja, prof. zgodovine in geografije: UPORABA TEHNOLOGIJE PRI POUKU – MOTIVACIJA, OVIRA, NUJA ALI PRILOŽNOST?.....</i>	<i>18</i>
<i>izr. prof. dr. Damijan Štefanc: PRIHODNOST IZOBRAŽEVANJA: ŠOLA, TEHNOLOGIJA IN KURIKULARNA PRENOVA.....</i>	<i>19</i>
POVZETKI DVORANA A	21
<i>Aleša Jordan, pedagoginja montessori za obdobje 0-3 in 3-6: RAZVIJANJE SAMOSTOJNOSTI, POTENCIALOV IN ODNOSNIH KOMPETENC V PRIPRAVLJALNEM PREDŠOLSLEM OKOLJU MONTESSORI</i>	<i>22</i>
<i>Jerneja Škrbina Božič, dipl. vzg.: PROCES AKTIVNEGA USTVARJANJA IN UPORABE KAMIŠIBA JA V VRTCU.....</i>	<i>23</i>
<i>Helena Krejan, dipl. vzg. predšolskih otrok: SEZNANJANJE Z MATEMATIKO V PRVEM STAROSTNEM OBDOBJU</i>	<i>24</i>
<i>Mojca Dobaj, dipl. vzg.: DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI - MOJ KLOBUK IMA 3 LUKNJE.....</i>	<i>25</i>

<i>Danica Bricman, dipl. vzg.:</i> DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI - OD PONEDELJKA DO NEDELJE.....	26
<i>Melita Painkret, dipl. vzg.:</i> SLOVENIJA.....	27
<i>Julijana Kološa, dipl. vzg.:</i> DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI KOT SPODBUDA ZA AKTIVNO UČENJE PREDŠOLSКИH OTROK.....	28
<i>Mateja Kac, dipl. vzg.:</i> OD PIKE DO ČRKE	29
<i>Marina Ristova Firer, mag. prof. razrednega pouka:</i> MATEMATIČNI DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI V PRVEM RAZREDU V ČASU POUKA NA DALJAVO	30
POVZETKI DVORANA B	31
<i>Miljenko Hajdarović, prof. povijesti i sociologije:</i> DIGITALNI HRČKI - VPLIVI PANDEMIJE NA SODOBNO POUČEVANJE	32
<i>Daniela Babič, prof. razrednega pouka:</i> UTRJEVANJE UČNE SNOVI Z DIDAKTIČNO IGRO V 5. RAZREDU.....	33
<i>Martina Kokelj, prof. slov. in univ. dipl. bibl.:</i> KAMIŠIBAJ – DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK ZA LAŽJE RAZUMEVANJE KNJIŽEVNEGA BESEDILA	34
<i>Mateja Vrečič, mag. prof. ped.:</i> UPORABA DIDAKTIČNIH PRIPOMOČKOV PRI KOMBINIRANEM POUKU	35
<i>Mojca Potočnik, prof. def.:</i> PREMAGOVANJE TEŽAV PRI UČENJU BRANJA Z RAZNOLIKIMI BRALNIMI NALOGAMI.....	36
<i>Renata Kolman, prof. razrednega pouka:</i> UČNI PRIPOMOČKI ZA LAŽJE RAZUMEVANJE FOTOSINTEZE IN CELIČNEGA DIHANJA	37
<i>Eva Kink Žerjav, prof. razrednega pouka:</i> SPOZNAVAMO GOZD	38
<i>Martina Šorn, prof. športne vzgoje:</i> AKTIVNI ODMOR Z RIŽEVIMI BLAZINICAMI	39
POVZETKI DVORANA C.....	41
<i>Eva Vrhovnik Gomboc, prof. slovenščine in zgodovine:</i> DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI PRI ZGODOVINI.....	42
<i>Eva Osojnik, prof. razrednega pouka:</i> UČENJE ZGODOVINE Z MAKETAMI	43

<i>Jasna Kvenderc, magistrica profesorica poučevanja matematike in tehnike: Z IGRO SPOMIN PO POTI (SPO)ZNANJA.....</i>	44
<i>Urša Govekar, prof. španščine in zgodovine: IGRAJMO SE ZGODOVINO ..</i>	45
<i>Tatjana Alauf, prof. specialne in rehabilitacijske pedagogike: TEKSTILNI DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI.....</i>	46
<i>Metka Uršič Urbanč, spec. manag. v izobraževanju, univ. biolog in pedagog: PRIIGRAJMO PREDOPISMENJEVALNE SPRETNOSTI IN VEŠČINE</i>	47
<i>Mateja Žerjavič, prof. mat. in proiz. teh. vzg., prof. inkluz. ped.: NAŠA USTVARJALNOST NE POZNA MEJA</i>	48
<i>Nina Globovnik, prof. geog. in zgod.: UČILNICA V NARAVI KOT ODLIČNI DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK ZA UČENJE.....</i>	49
<i>Milena Hrstel, univ. dipl. biolog, prof. biologije: DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI PRI RAZISKOVANJU TAL</i>	50
POVZETKI DVORANA D	51
<i>Hedvika Vranjek, prof. razrednega pouka: VLOGA IGER ZA OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE</i>	52
<i>Tanja Cedilnik, univerzitetna diplomirana socialna pedagoginja: DRUŽABNE IGRE PRI IZVAJANJU DODATNE STROKOVNE POMOČI</i>	53
<i>Sonja Drev Einfalt, prof. razrednega pouka: UČIM SE SKOZI IGRO</i>	54
<i>Tamara Jovičić, profesorica razrednega pouka in sociologije: ŽIVA KNJIŽICA IN DIALOG O MEDKULTURNOSTI KOT DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK</i>	55
<i>Ksenja Aškerc, prof. defektologije: VSESTRANSKA UPORABA JAJČNE ŠKATLE</i>	56
<i>Nina Đorić, prof. razrednega pouka: RAČUNSKE HIŠICE</i>	57
<i>Janja Hanjže Brecl, prof. nemščine in geografije: USTVARJALNA NEMŠČINA.....</i>	58
<i>Katja Mauko, prof. spec. in reh. ped.: RAZVIJANJE ŠTEVILSKIH PREDSTAV OB STOTIČNEM KVADRATU</i>	59
<i>dr. Nataša Meh Peer: ČASOVNI TRAK OBDOBIJ.....</i>	60

POVZETKI DVORANA E.....	61
<i>Lucija Štamulak, mag. šolskega knjižničarstva ter prof. slov. in primerjalne književnosti: DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI ZA UČENJE SLOVENŠČINE KOT DRUGEGA ALI TUJEGA JEZIKA.....</i>	62
<i>Jernej Kokošinc, prof. tehnike in matematike: IZDELAVA LED LUČK PRI POUKU TEHNIKE IN TEHNOLOGIJE</i>	63
<i>Marija Topole, mag. prof. slov.: KLASIKI V STRIPU</i>	64
<i>dr. Vesna Jurač: Z DIDAKTIČNO IGRO DO BOLJŠEGA ZNANJA IZ KNJIŽEVNOSTI.....</i>	65
<i>Irena Rubin Smolar, prof. nem. in slov.: DIDAKTIČNE IGRE PRI POUKU NEMŠČINE</i>	66
<i>mag. prof. angleščine in mag. prof. nemščine kot tujega jezika, ter univ. dipl. prev.: KOLO SREČE KOT UČNI PRIPOMOČEK ZA POUK V ŠOLI ALI NA DALJAVO</i>	67
<i>Klemen Hleb, dipl. inž. (UN): INTERAKTIVNI DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI.....</i>	68
<i>Lavoslava Benčič, predavateljica medijske produkcije: ZVOČNI PODKAST KOT DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK V ČASU EPIDEMIJE</i>	69
<i>Vesna Keše, učiteljica tehnike in tehnologije: IZDELAVA DIDAKTIČNIH PRIPOMOČKOV ZA UČENJE POŠTEVANKE</i>	70
DONATORJI	71

UVODNIK

Strokovni posvet **Sodobni Pogledi na Izobraževanje v Prihodnosti (SPIP)** smo zasnovali z namenom mreženja vzgojno-izobraževalnih ustanov na Koroškem (od vrtca do fakultete) ter k sodelovanju povabili vzgojno-izobraževalne zavode v Sloveniji in tujini.

Na 3. strokovnem posvetu SPIP se želimo s poglobljenimi strokovnimi razpravami in predstavitvami primerov dobrih praks osredotočiti na vlogo in pomen didaktičnih pripomočkov pri učenju in poučevanju na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja.

Didaktične pripomočke uporabljamo na vseh artikulacijskih stopnjah za različne učne in motivacijske namene. Razlikujejo se od predmeta do predmeta, vendar je za vse značilno, da spodbujajo samostojnost in aktivnost učencev, služijo kot demonstracijsko sredstvo ter pomagajo pri razumevanju pojmov, pravil, postopkov, odnosov in lažjem prehodu s konkretne na abstraktno raven.

Vsebinska izhodišča primerov dobrih praks:

- ustvarjanje didaktičnih pripomočkov v vzgojno-učnem procesu,
- vloga didaktičnih pripomočkov pri poučevanju,
- uporaba didaktičnih pripomočkov pri pouku,
- samostojno in aktivno učenje z didaktičnimi pripomočki,
- spodbujanje in razvijanje različnih aplikacij didaktičnih pripomočkov.

*Predsednica Društva SPIP:
Ksenija Uršej, mag. manag. izobr.*

DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI MED ANALOGNIM IN DIGITALNIM

Didaktične pripomočke lahko uporabljamo za različne namene. Pogosto so opora za ponazoritev pojmov in odnosov, pomoč pri razumevanju ali opora pri učenju. So tudi učinkovito motivacijsko sredstvo ali pa pomagajo učencem kot opomnik s koraki reševanja oziroma pri reševanju različnih nalog. Nekatera so na voljo pri različnih ponudnikih, mnoge naredijo učitelji sami, posebno vrednost za učence pa imajo tisti, ki jih naredijo sami oziroma skupaj z učitelji.

V času epidemije se je pouk prenesel na splet, s tem pa so tudi didaktični pripomočki postali večinoma digitalni. Ti so po eni strani učencem bližji, vendar imajo tudi številne pasti. Učitelji morajo biti zelo strokovni in spretni, da znajo uspešno krmariti med digitalnimi in t.i. analognimi didaktičnimi pripomočki, da prepoznajo prednosti in slabosti enih in drugih, jih znajo ustrezno približati učencem ter jih uporabiti pri svojem delu.

Na okrogli mizi bodo udeleženci z različnih ravni vzgoje in izobraževanja predstavili, kako pri svojem delu uporabljajo didaktične pripomočke. Osrednji del bo namenjen premisleku o tem, kako uspešno združiti digitalne in analogne pripomočke, da dosežejo svoj namen in jih učenci sprejmejo kot oporo in/ali motivacijo za učenje. V zaključkih bomo oblikovali nekaj predlogov za prakso.

*dr. Justina Erčulj,
zunanja sodelavka Šole za ravnatelje*

Spoštovane udeleženke, spoštovani udeleženci strokovne konference SPIP 2022,

po enoletnem premoru me veseli, da se lahko udeleženci letošnje konference ponovno srečate v živo in dragocene izkušnje, tudi te, ki nam jih je prinesla epidemija, izmenjate osebno, skozi pristne stike in mreženje.

Pandemija nas je praktično na vseh področjih družbenega življenja močno zaznamovala. Situacija je od nas zahtevala prilagodljivost in inovativnost, sprožila pa je tudi mnoge potrebe po spremembah.

Brez znanja in inovacij ni prihodnosti. Vrteli bi se na mestu, v primerjavi z ostalimi, ki jih razvoj poganja naprej in navzgor, pa bi zaostajali in na koncu onemogli. Didaktika je eno od tistih izobraževalnih področij, ki je od inovativnosti še posebej odvisna, zato sem vesel, da ji boste na konferenci Društva SPIP letos posvečali pozornost.

Tako kot na vseh področjih, se je tudi v izobraževanju potrebno pri oblikovanju vzgojno-izobraževalnih procesov zanesti na strokovnost in usposobljenost kadra, oprema in pripomočki pa morajo iti v korak s časom, ponuditi moderne standarde, da boste lahko svoje znanje prenašali tako na svoje kolege, kot tudi učence.

Zato naj bo vaša letošnja konferenca uspešna pri iskanju odgovorov na trenutne in prihodnje izobraževalne trende, hkrati pa upam, da bo k razmišljanju spodbudila mnoge strokovnjake, pedagoge in kreativne in inovativne učitelje. Prav preko didaktičnih metod in pripomočkov ter z njihovo kreativno vpeljavo v izobraževalni proces, se namreč diferencirate najboljše. In naše šolstvo si zasluži le najboljše.

Organizatorjem konference čestitam, sodelujočim pa želim uspešno delo, obilico kakovostnih prispevkov in uporabnih povzetkov vašega strokovnega srečanja.

S spoštovanjem.

Tilen Klugler,
župan Mestne občine Slovenj Gradec

Spoštovane udeleženke, spoštovani udeleženci strokovne konference SPIP,

izredno sem vesela in ponosna na člane društva SPIP, da jim je tudi letos uspelo organizirati in izvesti konferenco, ki ima vedno večji pomen v širši strokovni javnosti.

Učenci so središče vsake šole. Otroci morajo čutiti, da so dragoceni in sprejeti, počutiti se morajo varno, ne glede na njihove sposobnosti, različnost in talente. Kot šola smo jih dolžni omogočiti rast in razvoj ter jim omogočiti varno in spodbudno učno okolje za vseživljenjsko učenje, kjer je poleg rasti in napredka dovoljeno delati napake in jih tudi popraviti. Šola, je poleg družine, ključni dejavnik za rast otroka, njegovega razvoja in uresničevanja potencialov na različnih področjih in s tem posledično tudi napredka družbe. Zato dobra šola zagotovo ni samo tista, ki posveča pozornost samo zahtevam učnega načrta, dejstvom in številkam, temveč tista, ki nenehno išče pravo razmerje med rezultati in kjer ne šteje samo cilj, ampak je pomembna pot do njega. To je šola, ki premore vzpodbudno in varno učno okolje, kjer se razvijajo raznovrstne in različne oblike in metode dela in ni ločena od sveta, ampak je z njim aktivno povezana. Prizadevanja učiteljev so usmerjanja v vsakega posameznega učenca, ki dejavno pridobiva svoje znanje, se osebno izgrajuje in sprejema odgovornost.

V današnjem času je pri pouku pomembno, da je učenec aktiven in nima vloge pasivnega

poslušalca. Pouk mora razvijati aktivno mišljenje, učitelji morajo pri učencih spodbujati zanimanje, motivirati, voditi učence, da sami rešujejo probleme in poiščejo rešitve. Pouk mora potekati na konkretni ravni in šele nato preidemo preko grafične (slikovne) na simbolno raven. Zato moramo imeti pri oblikovanju pojmov na voljo mnogo didaktičnih pripomočkov, s katerimi lahko učenci sami izkusijo konkretno raven. Inovativni didaktični pristopi poučevanja v sodobnih učnih okoljih tako spreminjajo tradicionalni način in okolje poučevanja, učenja ter lahko pozitivno prispevajo k doseganju višjih taksonomskih ciljev, kognitivnih procesov in razvijanju kompetenc.

Didaktični pripomočki se v šoli razlikujejo od predmeta do predmeta, je pa za vse značilno, da spodbujajo kognitivni konflikt, vplivajo na aktivnost učencev, služijo kot demonstracijsko sredstvo in predvsem pri matematiki pomagajo, da učenci lažje preidejo s konkretne na abstraktno raven.

Didaktična sredstva lahko učencu služijo kot kognitivno sredstvo (kot opora za ponazoritev pojmov in odnosov, kot pomoč pri razumevanju, opora v procesu učenja, pomoč pri izvajanju in uporabi postopkov), kot motivacijsko sredstvo (z motivi, ki jih izbere učenec sam, opremljen opomnik reševanja besedilnih nalog) in lahko tudi za občutek varnosti (npr. kot opomnik s koraki reševanja, formule, ki jih uporabi po potrebi, ali opomnik, kaj je treba narediti pri konstrukciji geometrijskih likov ali pri reševanju besedilnih nalog).

Pri izbiri didaktičnih pripomočkov, ki jih bomo uporabili pri pouku, moramo biti torej pozorni na več dejavnikov, ki vplivajo na učni proces. V literaturi zasledimo različne dejavnike, ki vplivajo na pouk. Kalinova (2004, str. 213-214) izpostavi šest osnovnih dejavnikov, ki naj bi vplivali na izbiro pripomočkov pri pouku. Ti dejavniki so namen in cilji pouka; učna vsebina; učne metode, učne oblike in pristopi; značilnost socialnega okolja; značilnost učencev in učitelja; značilnost samega gradiva.

Pri odločitvah za pripomočke izhajamo iz potreb učencev. Učni pripomočki, ki jih uporabljamo pri pouku, dobijo drugačen pomen, če jih učenci izdelajo sami in jih tudi pozneje aktivno uporabljajo (Bone in Colja 2009, 109). Učence pri pouku spodbujamo k načrtovanju in izdelovanju različnih modelov ob čemer se jim lahko porajajo zanimiva raziskovalna vprašanja, ki vnašajo v pouk življenjskost, problemskost in zanimivost. Ob uporabi učnih pripomočkov vizualizirajo pojme in objekte, kar prispeva k njihovemu poglobljenemu razumevanju in večji zapomnitvi.

Učitelji se nenehno izobražujemo in izboljšujemo svoje delo na strokovnih temeljih, podprtih z motivacijo in izmenjavo bogatih izkušenj kolegov. Vse te konference so vir znanja, ki nas bogatijo, hkrati pa prenašamo svoje izkušnje še ostalim učiteljem in jih seveda dobimo tudi nazaj.

Vesela in ponosna sem na moje sodelavce za odlično izpeljano konferenco in za strokovno širjenja znanja med vse udeležence. Čestitke vsem sodelujočim za vaše izredne prispevke, ki ste jih objavili v zborniku.

Želim vam vse dobro in uspešno delo še naprej.

*Lidija Konečnik Mravljak, prof.
ravnateljica Prve osnovne šole Slovenj Gradec*

POVZETKI PLENARNIH PREDAVATELJEV

KONKRETNA PONAZORILA ZA RAZVOJ ZGODNJIH MATEMATIČNIH POJMOV

red. prof. dr. Alenka Lipovec

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta in
Fakulteta za naravoslovje in matematiko
alenka.lipovec@um.si

Povzetek

Zaradi razvojnih specifik mlajših učencev je aktivnosti potrebno izvajati na konkretnem nivoju z uporabo ustreznih ponazoril. Na tem področju posebej izstopa matematika, ki jo, kot visoko abstraktno vedo, mlajšim lahko prikažemo izkušensko le skozi ponazorila. Terminologija na tem področju je neuskkljena, uporablja se množica izrazov oz. didaktičnih pripomočkov, didaktičnih sredstev, učnih sredstev ter konkretnih ponazoril. Običajno je termin konkretna ponazorila rezerviran za tista didaktična sredstva, ki učencem pomagajo razviti abstraktne pojme. V slovenskem prostoru so se nekatera ponazorila že dobro uveljavila (npr. link kocke, modeli teles, Dienesove kocke), nekatera pa šele iščejo mesto (npr. geoplošča, ploščice za vzorčke, Cuisenairove paličice). V prispevku bodo ponazorila predstavljena skozi konkretne primere uporabe pri razvoju matematičnih pojmov. Podane bodo smernice za učinkovito uporabo in priporočila za izbiro primernih ponazoril (npr. pri geometriji). Nakazane bodo tudi nekatere pasti poučevanja, kjer sicer učinkovito ponazorilo (npr. stotični kvadrat) lahko uporabimo na načine, ki razvoj matematičnih pojmov zavirajo. Omejili se bomo na t. i. zgodnje matematične pojme, ki se jih razvija na razredni stopnji, a nakazali tudi možnosti uporabe v višjih razredih. Na tem področju bomo pokazali, kako razvijati algebrsko razmišljanje z uporabo ploščic za vzorčke. Posebna pozornost bo namenjena razvoju pojma števil, kjer uporabljamo t. i. števna ponazorila (npr. krožce), a tudi zvezna/neštevna ponazorila (npr. Cuisenairove ploščice). Dodatno se bomo seznanili z nekaterimi prosto dostopnimi virtualnimi ponazorili in spoznanji o uporabi le-teh v mlajšem obdobju.

INOVATIVNO POUČEVANJE GEOGRAFIJE ZA SPODBUJANJE KOMPETENČNEGA UČENJA

doc. dr. Mojca Ilc Klun

Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo
Mojca.Ilclun@ff.uni-lj.si

Povzetek

V prispevku bosta obravnavana pomen in vloga aktivnih učnih metod ter oblik igrifikacije in pripovedništva pri poučevanju geografskih vsebin. V prvem delu prispevka bo za primer poučevanja migracij in slovenskega izseljenstva predstavljena namizna igra prečkanje meja, s pomočjo katere učenci in dijaki usvajajo terminologijo, ki je povezana z migracijami, in se obenem preko igre vlog postavijo v vlogo migranta – izseljenca in priseljenca. Kot učilo, ki je primerno za medpredmetno povezovanje znanja, bo predstavljena knjiga Zgodbe – velikokrat izrečene, a nikoli napisane zgodbe ljudi slovenskih korenin iz ZDA, Kanade, Avstralije in Nove Zelandije, kjer so zbrane resnične doživete življenjske zgodbe predstavnikov slovenske diaspore iz omenjenih držav. Preko resničnih življenjskih zgodb se učenci in dijaki učijo o migracijah in slovenskem izseljenstvu. Obe učili, tako namizna igra kot knjiga življenjskih zgodb, sta avtorski in ponujata drugačno – medpredmetno, motivacijsko in inovativno učenje ter poučevanje izpostavljenih učnih vsebin. V drugem delu prispevka bo predstavljena aktivnost Gremo peš!, ki je v šolskih letih 2019–2021 privabila k sodelovanju več kot 63.600 učencev v Sloveniji. Preko aktivnosti, ki so vključevale tudi igrifikacijo, so se učenci učili in vzgajali v smeri trajnostne mobilnosti. Raziskava je pokazala, da lahko z učinkovitim izobraževanjem, ki vključuje elemente igrifikacije v sklopu formalnega sistema vzgoje in izobraževanja, vplivamo na spremembo potovalnih navad učencev. Prispevek bo prikazal možnosti in priložnosti inovativnega poučevanja izbranih geografskih vsebin, s čimer lahko spodbujamo kompetenčno učenje mladih in jih vzgajamo v odgovorne državljane.

UPORABA TEHNOLOGIJE PRI POUKU – MOTIVACIJA, OVIRA, NUJA ALI PRILOŽNOST?

Maja Vičič Krabonja, prof. zgodovine in geografije

Srednja ekonomska šola in gimnazija Maribor

maja.vicic1@guest.arnes.si

Povzetek

Učitelji imamo odnos do uporabe tehnologije v razredu različen odnos. Nekomu nove tehnologije predstavljajo izziv, drugemu nepotrebno breme, tretjemu nevarnost razosebljanja; odvisno od tega, koga (in kdaj) vprašamo. V preteklih dveh letih smo bili primorani uporabljati tehnologijo z različnim odnosom in različnimi učinki. Kot učitelji in kot družba se moramo sedaj vprašati, katere prakse so se izkazale za škodljive, kaj pa je tisto, kar bi veljalo obdržati in celo razvijati naprej. Ob temeljitem samoizpraševanju, premišljeni razpravi znotraj učeče se skupnosti učiteljev ter tehtnem premisleku v povezavi z učnimi načrti moramo najti odgovor na izziv, kako v vsakdanjo šolsko situacijo vključiti razvijanje kompetenc in to uravnotežiti z začrtanimi vsebinskimi cilji. Pri izbiranju pripomočkov se učitelji pogosto naslanjamo na svoje izkušnje in nasvete kolegov, obstaja pa tudi nekaj modelov, s katerimi si lahko pri tem pomagamo. Največkrat posegamo po modelih TPACK in SAMR, ki nam pomagata predvsem pri uvajanju in izbiri različnih digitalnih pomagal, s ciljem, da uporaba tehnologije pri pouku ni le sredstvo za motivacijo in popestritev, ampak orodje ki učencem pomaga pri doseganju zastavljenih ciljev.

Poleg smiselne rabe tehnologije, razvijanja digitalnih in drugih kompetenc, uvajanja avtentičnih nalog in kakovostnih povratnih informacij je ena izmed pomembnejših pridobitev izvajanja pouka na daljavo gotovo učeča se skupnost učiteljev, njihova medsebojna pomoč in odnosi, ki smo jih v tem času razvili. Če nam bo uspelo to ohraniti, vse, za ekrani prebite ure, ne bodo zaman.

PRIHODNOST IZOBRAŽEVANJA: ŠOLA, TEHNOLOGIJA IN KURIKULARNA PRENOVA

izr. prof. dr. Damijan Štefanc
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
damijan.stefanc@ff.uni-lj.si

Povzetek

Moje razmišljanje bo na predavanju zgoščeno okrog dveh za prihodnost izobraževanja ključnih vprašanj. Prvo je vprašanje kurikularne prenove. Leta 2020 se je Slovenija z Načrtom za okrevanje in odpornost v zameno za evropska finančna sredstva zavezala, da bo do leta 2026 prenovila vse ključne kurikularne dokumente (učne načrte, kataloge znanja ipd.) po celotni šolski vertikali. Dobili bomo torej povsem nove učne načrte, izhodišča zanje so bila letos februarja sprejeta na strokovnem svetu za splošno izobraževanje. Vprašanje torej je, kako, če sploh, si bomo v tej prenovi zmogli zastaviti relevantna vprašanja o vlogi in pomenu splošne izobrazbe za prihodnje generacije.

Drugo vprašanje je povezano s tehnologizacijo šole in pouka. Sodobne tehnologije in z njimi povezana digitalizacija so temeljito zarezale v vzgojno-izobraževalno realnost celo do te mere, da si brez sodobnih računalniško podprtih tehnologij ne predstavljamo niti sedanjega, kaj šele izobraževanja v prihodnosti. Kako bo tehnologija preoblikovala delovanje šole, učitelja, pouk in učenje? Kateri izzivi na tem področju čakajo zlasti učitelje? Tehnološki vplivi so in bodo številni, pri čemer je zame eno od ključnih vprašanj, s katerimi se bo morala spopasti šola prihodnosti, vprašanje obvladovanja in posredovanja ter usvajanja učnih vsebin. Ne le da tehnologija pripomore k eksponentni produkciji informacij in znanja, ampak sodobna tehnološka sredstva omogočajo tudi učinkovito fabrikacijo lažnih, potvorjenih, manipulativnih informacij. Ali torej lahko brez oklevanja privzamemo v zadnjih desetletjih močno popularno tezo, da je učitelj kot subjekt vednosti vse manj potreben, ker do znanja lahko preprosto dostopamo s pomočjo sodobnih spletnih tehnologij?

POVZETKI

DVORANA A

RAZVIJANJE SAMOSTOJNOSTI, POTENCIALOV IN ODNOSNIH KOMPETENC V PRIPRAVLJALNEM PREDŠOLSLEM OKOLJU MONTESSORI

Aleša Jordan, pedagoginja montessori za obdobje 0-3 in 3-6
EDUKA, Zavod za izobraževanje in svetovanje, Slovenj Gradec
info@eduka.si

Povzetek

Pedagogika in pristop montessori je v svetu poznan po svoji več kot 100-letni tradiciji, ki izhaja predvsem iz spoštovanja različnosti in potencialov posameznega otroka/človeka ter podpore njegovemu lastnemu procesu in načinu razvoja in učenja. Temelj tej podpori nudi pripravljeno okolje montessori, katerega del je pripravljen pedagog montessori, ki skrbi tako za fizično okolje kot tudi za odnosne kompetence kot zgled znotraj učeče se skupnosti montessori. V predšolskem obdobju gre otrok/človek skozi različna občutljiva obdobja razvoja (nevroznanost govori o t. i. oknih priložnosti), ki jih pripravljeno okolje montessori s pomočjo objektivnega opazovanja posameznega otroka podpre in mu tako omogoči razvoj v skladu z njegovimi potrebami na trenutni stopnji razvoja ter v skladu z njegovimi potenciali. Otrok v predšolskem obdobju s svojim, kot pravi Maria Montessori, srkajočim umom srka vase vse vtise iz okolja, ki se trajno in globoko zapišejo v njegov um, zato je pripravljeno predšolsko okolje, tako fizično okolje z različnimi razvojnimi področji in materiali montessori kot tudi odnosno okolje/skupnost in zgled odraslega v okolju, ključno pri optimalnem, celostnem razvoju otroka v predšolskem obdobju. V predstavitvi razvijanja samostojnosti, potencialov in odnosnih kompetenc v predšolskem okolju montessori kot na primeru dobre prakse se bomo osredotočili na predstavitev pripravljenega predšolskega okolja montessori, različnih razvojnih področij in primerov materialov montessori za optimalni celostni razvoj otroka v predšolskem obdobju, ki je temelj za nadaljnji razvoj v naslednjih starostnih obdobjih.

Ključne besede: pedagogika montessori, predšolsko obdobje, materiali montessori

PROCES AKTIVNEGA USTVARJANJA IN UPORABE KAMIŠIBAJA V VRTCU

Jerneja Škrbina Božič, dipl. vzg.

Osnovna šola Leskovec pri Krškem, Enota vrtec
neja.sbozic@gmail.com

Povzetek

Namen predstavitve je prikazati enega izmed načinov pridobivanja otrokove usmerjene pozornosti. To pomeni, da je otrok sposoben v množici dražljajev prepoznati ključnega/pomembnega in se nanj osredotočiti. Le-to pa mu uspe s pomočjo zanimivega pripomočka. Kamišibaj (jap. kami: papir, šibaj: gledališče) je edinstvena oblika pripovedovanja zgodb ob slikah. Slike (ilustracije) so vložene v lesen oder, imenovan butaj. Pripovedovalec (kamišibajkar) ob pripovedovanju menja slike, ki prikazujejo dogajanje v zgodbi (<https://slikovedke.com/2016>). Kratka predstavitev zgodbe s kamišibajem je bila povod za projektno delo. Otroci so z zanimanjem sledili predstavitvi, saj so bile zadovoljene takovidne kotslušne zaznave. Ugotovitev, kako je lahko preprost pripomoček uporaben pri tako pomembnem razvojnem koraku otroka, nas je vodil k uresničitvi ideje. Pridobili smo načrt in iz kartona ustvarili butaj. Sledila je zgodba in iskanje rim ter ilustriranje. Ustvarjeno zgodbo smo z urjenjem zapomnitve predstavili s pomočjo gledališča v majhnem. Projekt smo sklenili z nastopom. Prednosti takšnega pristopa v učnem okolju se kažejo v aktivni udeležbi vsakega posameznika. Otroci so bili notranje motivirani za delo, saj je bil končni izdelek zunanja motivacija. Projektno delo nam je zagotovilo medpredmetno povezovanje in doseganje različnih ciljev. Proces ustvarjanja kamišibaja je otrokom omogočil preprostejši in manj stresni akt za kognitivni razvoj. Evalvacija opisanega primera je pokazala, da lahko pritegnemo otrokovo pozornost z različnimi pristopi. Kadar je otrok vključen v celoten proces usvajanja novih znanj, je zanj to igra in postopek, ki si ga želimo, da otrokove potrebe popolnoma zadovoljimo. Zagotovo je projektno delo spodbudno učno okolje in način za nadaljnje delo.

Ključne besede: usmerjena pozornost, predšolski otroci, kamišibaj, aktivno učenje, projektno delo

SEZNANJANJE Z MATEMATIKO V PRVEM STAROSTNEM OBDOBJU

Helena Krejan, dipl. vzg. predšolskih otrok

VVZ Slovenj Gradec

helena.krejan-isak@guest.arnes.si

Povzetek

Didaktične igrače, prilagojene otrokovim željam ter znanju, spremljajo otroka vse od njegovega rojstva in med celotnim obdobjem njegovega razvoja.

Spomočjo igre se urijo in razvijajo miselna, kognitivna, socialna, emocionalna in fizična področja razvoja.

V prvem starostnem obdobju je ta proces nekoliko svojevrsten, specifičen, kar od mene zahteva strokovnost, veliko mero empatije, prepoznavanje elementov nebesednega sporazumevanja in izjemno sposobnost opazovanja, prepoznavanja potreb posameznega otroka. Ob tem se skušam otroku čimbolj približati in mu z didaktičnimi igračami, izdelanimi za točno določeno vsebino, omogočiti lažje razumevanje različnih vsebin kurikula.

Idejo za posredovanje vsebine matematičnega mišljenja so podali otroci med tematiko, vezano na naravoslovno področje, natančneje med prebiranjem oziroma obravnavo knjige Zelo lačna gosjenica. Zaradi omogočanja lažjega razumevanja sem vsebino z osrednjo povezovalno temo – gosjenico z naravoslovnega področja prenesla na matematično področje. Podobno kot na področju narave sem tudi za področje matematike didaktične pristope izbrala in jih prilagodila otrokovim sposobnostim in razvoju. Ob tem sem se poslužila tudi informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Razvijali smo otrokovo razumevanje sporočil z matematično vsebino, pri čemer smo uporabljali strokovno terminologijo in simboliko ter v različnih okoliščinah uporabljali ustrezne postopke in orodja.

Tako smo s pomočjo tematike gosjenice razvijali vsa področja otrokovega razvoja, še posebej pa smo ponosni na izvedbo matematičnih vsebin, ki smo jih ponesli na stopnjo, na kateri smo dokazali, da kljub temu, da smo najmlajši in šele stopamo v svet velikih, tudi mi to zmoremo!

Ključne besede: matematika, vrtec, gosjenica, prvo starostno obdobje, didaktika

DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI - MOJ KLOBUK IMA 3 LUKNJE

Mojca Dobaj, dipl. vzg.

VVZ SLOVENJ GRADEC, enota Leseni škrat
mojca.dobaj@guest.arnes.si

Povzetek

Strokovni delavec na področju predšolske vzgoje dnevno uporablja različne didaktične pripomočke, ki imajo pomembno vlogo v vzgojno-izobraževalnem procesu. V okviru tematskega sklopa z naslovom Moj klobuk ima 3 luknje sem uporabljala različne didaktične pripomočke, uporabljene v fazi načrtovanja, spoznavanja, raziskovanja, pridobivanja novih znanj in končne uporabe ter analize našega skupnega dela.

Vsak posameznik se razvija, usvaja znanja, napreduje po lastni krivulji napredka. Ravno zato sem uporabljala različne pristope in pripomočke, ki so pripomogli doseči skupno zastavljen cilj, ki je bil naslednji: otrok prepozna, ustrezno uporablja imena in simbole za števila od 1 do 10. Velik nabor didaktičnih pripomočkov, ki podpira ta cilj, imamo na razpolago v vrtcu, nekatere pripomočke smo skupaj z otroki izdelali sami. Ti pripomočki imajo posebno vlogo, saj otroke spodbujajo k uporabi in povečujejo njihovo motivacijo.

Skupina je vključena v projekt NA-MA POTI, zato so didaktični pripomočki del našega vsakdanjega samostojnega in vodenega dela, in sicer na vseh področjih kurikula.

Vsebine sklopa oziroma na novo pridobljena znanja, pridobljena v okviru sklopa Moj klobuk ima 3 luknje, še vedno vključujemo v naše vsakdanje delo. Nabor predstavljenih didaktičnih sredstev pripomočkov se nadgrajuje. Z namenom lažjega, mehkejšega prehoda otrok v osnovno šolo vsa pridobljena znanja ob souporabi različnih didaktičnih pripomočkov uporabljamo pri igri z interaktivno tablo.

Ključne besede: vrtec, didaktični pripomočki, klobuk, matematika, števila od 1 do 10

DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI - OD PONEDELJKA DO NEDELJE

Danica Bricman, dipl. vzg.

VVZ SLOVENJ GRADEC, Oddelek Sele

danica.bricman@guest.arnes.si

Povzetek

Didaktični pripomočki imajo v učno-vzgojnem procesu pomembno vlogo. Ob vsakem učnem sklopu se mi zanje utrne precej idej. Nekatere pripomočke mi pomagajo izdelati sodelavke, pogosto pa pri izdelavi sodelujejo tudi otroci.

Tako je bilo tudi v načrtovanem sklopu z naslovom Od ponedeljka do nedelje. Poimenovanje dni v tednu otrokom kljub skoraj vsakodnevnemu ponavljanju še vedno dela težave. Zanimivo je, da pri igri trden most teh težav ni. Cilj sklopa je bil dodatno utrditi poimenovanje dni v tednu, stremela sem tudi k usvajanju zaporedja le-teh.

V ta namen sem razvila nekaj didaktičnih pripomočkov, ki so dodatno prispevali k usvajanju zastavljenih ciljev. Pri uporabi didaktičnih pripomočkov so otroci potrebovali dodatno pomoč in za vsakega sem uporabila drugačne pristope.

Zaradi vključenosti skupine v projekt NA-MA POTI so bile igre (didaktični pripomočki) tesno povezane s področjem matematike. Z njimi so se lahko po začetni minimalni pomoči igrali povsem samostojno, vendar so me potrebovali pri poimenovanju dni. Na razpolago so jih imeli tudi v spontani igri in tako so jih večkrat uporabljali.

Sklop bi bilo smiselno tekom leta še kdaj ponoviti, mogoče tudi z že izvedenimi dejavnostmi, hkrati pa bi jim lahko dodali še kake nove pripomočke.

Ključne besede: vrtec, didaktični pripomočki, igra s kocko – ulovi dan, prirejanje imen dni, sestavljanke, matematika, jezik, knjižica Od ponedeljka do nedelje.

SLOVENIJA

Melita Painkret, dipl. vzg.
Vrtci občine Žalec
melita.painkret@gmail.com

Povzetek

Predstavila bom primer dobre prakse v starostni skupini 5–6 let in didaktična sredstva, ki sem jih izdelala za ta namen. Z otroki smo dva meseca spoznavali Slovenijo. Najprej smo ponovili splošne značilnosti Slovenije. S pomočjo laserskega gravirnega stroja sem izdelala lesen didaktični pripomoček v obliki zemljevida Slovenije, ki so ga lahko otroci obrisovali. Prav tako sem izdelala igro spomin Slovenija, na katerem so vgravirane večje znamenitosti in značilnosti Slovenije. Nato smo se lotili podrobnejšega spoznavanja po pokrajinah. Leseno Slovenijo sem razdelila na pokrajine, ki so označene z različnimi barvami furnirja.

Dejavnosti so zajemale vsa kurikularna področja ter različne metode (NTC, KZK, FIT4kid), ki jih izvajamo v naših vrtcih. Za namen lažjega povezovanja znamenitosti (z mesti, kraji, pokrajinami) sem izdelala leseno vstavljanko, pri kateri so morali otroci žetonček z vgravirano znamenitostjo umestiti v pravilno vdolbino.

Pri utrjevanju narečnih besed so otroci po metodi NTC določeno narečno besedo narisali v določeno pokrajino. Povezali smo se tudi s turističnoinformacijskimi centri po Sloveniji, ki so nam poslali različne zgibanke s predstavitvami.

V povezavi s tematiko so si otroci izdelali vsak svojo pustno kurentovo naglavno masko. Seveda pa smo si pri obravnavanju Štajerske tudi v naravi pogledali naše mesto Žalec. Otroci so pri dejavnostih uživali, največje zadovoljstvo pa je bilo opaziti, ko sem jim zaigrala na diatonično harmoniko, saj so otroci zraven plesali in prepevali ljudske pesmi.

Vsekakor lahko rečem, da so bila didaktična sredstva med otroki dobro sprejeta in so jim pomagala, da so si določene stvari lažje zapomnili.

Ključne besede: lesena didaktična sredstva, Slovenija, pokrajine

DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI KOT SPODBUDA ZA AKTIVNO UČENJE PREDŠOLSKIH OTROK

Julijana Kološa, dipl. vzg.

Vrtec Ivana Glinška Maribor

julijana.kolosa@vrtec-ivanaglinška.si

Povzetek

V predstavitvi želimo predstaviti vlogo in uporabo didaktičnih pripomočkov pri izvajanju naravoslovnih dejavnosti v vrtcu skozi aktivno učenje predšolskih otrok. Razumevanje abstraktnih naravoslovnih pojavov pri dejavnostih na področju narave smo otrokom približali z uporabo didaktičnih pripomočkov in metod aktivnega, izkustvenega in raziskovalnega načina učenja skozi igro. Ko so otroci vključeni v igriv proces izvajanja dejavnosti, raziskujejo in se hkrati tudi učijo. Didaktični pripomočki nam omogočajo prilagoditev načrtovanih kurikularnih vsebin otrokovemu razvoju, dojetju in zaznavanju sveta. Strokovni delavci v vrtcu načrtovane dejavnosti spodbujamo z didaktičnimi pripomočki, ki otroke motivirajo in omogočajo igriv prehod od lažjega k težjemu, od znanega k neznanemu s prepletanjem področij dejavnosti. Uporaba didaktičnih pripomočkov v vrtcu omogoča hitrejši napredek v razvoju, usvajanju novih znanj in oblikovanje predstav, ki omogočijo razumevanje naravoslovnih pojavov. Predstavljeni primeri dobre prakse prikazujejo vlogo in uporabo didaktičnih pripomočkov pri odkrivanju lastnosti vode, osvetlujejo njen pomen za življenje vseh živih bitij na zemlji, približajo razumevanje vodnega kroga - kroženja vode v našem okolju. Dejavnosti smo popestrili tudi z izvedbo poskusa Kako nastane dež. Posvetili smo se slušnemu zaznavanju vode in razvijanju matematične pismenosti skozi vidno zaznavanje števil. Njihovo željo po raziskovanju spodbuja radovednost, aktivno sodelovanje in rokovanje z izbranimi didaktičnimi pripomočki. Ob spodbudah in pomoči vzgojiteljic in vzgojiteljev pa otroci razvijajo tudi jezikovne kompetence, vztrajnost in samostojnost. Svoja razmišljanja, ki jih vzgojitelji usmerjamo z vprašanji odprtega tipa in zagotavljamo vsakemu posamezniku možnost argumentiranja svojih dognanj in dojetanj, delijo z vrstniki, in s tem aktivno gradijo svoje znanje.

Ključne besede: didaktični pripomočki, naravoslovne dejavnosti, predšolski otroci, učne metode

OD PIKE DO ČRKE

Mateja Kac, dipl. vzg.

VVZ SLOVENJ GRADEC, Enota Legen – Gozdni škrat
vzg.matejakac@gmail.com

Povzetek

S tem prispevkom želim predstaviti nekaj didaktičnih pripomočkov, ki jih uporabljam pri razvoju fine motorike predšolskih otrok, saj opažam, da imajo otroci na tem področju veliko težav.

Grafomotorične dejavnosti so izjemnega pomena, saj si s tem otroci razvijajo spretnosti, ki so kasneje zelo pomembne pri pisanju in samem razvoju grafomotorike. V vrtcu lahko otrokom že med vsakodnevno rutino omogočimo pester nabor teh dejavnosti.

Predstavila bom nekaj didaktičnih pripomočkov, ki spodbujajo grafomotoriko in v naši skupini potekajo skozi osmišljene dejavnosti z veliko konkretizacije in ponavljanja. Gre za didaktične pripomočke, ki jih vsakodnevno uporabljamo za označevanje v vrtcu (vreme, prisotnost, koledar) pa tudi delovne liste in didaktične pripomočke za urjenje pincetnega prijema.

Tu je še nabor zabavnih aktivnosti za vadbo grafomotorike, ki jo lahko tako v vrtcu kot tudi v domačem okolju vsakodnevno izvajamo. Otroku med oblačenjem in obujanjem omogočimo zapenjanje gumbov, zadrževanje vezalk, saj tako uri grafomotorične veščine. Bistvo vseh grafomotoričnih vaj je ponavljanje. Z zadostnim številom ponovitev dosežemo, da pride do avtomatizacije določenega giba.

Prednost takega načina izvajanja aktivnosti je, da jih lahko skozi igro izvajamo vsakodnevno in ob vsaki priložnosti. Pomanjkljivost pa se kaže v tem, da starši vse preveč stvari naredijo namesto otrok in jim ne dajejo možnosti za razvoj.

Moji predlogi za nadaljnje izvajanje so predvsem periodično ponavljanje izvajanja dejavnosti, saj sem pri večini otrok po »koronskem« časovnem primanjkljaju in težave.

Ključne besede: vrtec, didaktični pripomočki, grafomotorika, pincetni prijem, urjenje

MATEMATIČNI DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI V PRVEM RAZREDU V ČASU POUKA NA DALJAVO

Marina Ristova Firer, mag. prof. razrednega pouka

Osnovna šola Vrhovci
marinarfirer@gmail.com

Povzetek

Pouk na daljavo zahteva nove oblike učenja in poučevanja. Medtem ko so učenci višjih razredov vajeni vsaj pouka v šoli, prvošolci tega še le spoznavajo, zato mora biti podobno strukturiran kot pouk v šoli.

V prispevku opisujem pouk matematike v prvem razredu osnovne šole, ki je potekal na daljavo prek aplikacije Zoom. Natančno predstavim obravnavo učnega sklopa Štejem od 1 do 5, kjer sem za razlago učne snovi uporabila različne didaktične pripomočke: igralno kocko, številski trak, šablono (ravnilo), link kocke, plastelin, za prikaz zapisa pa grafično tablico.

Ugotovila sem, da ima uporaba didaktičnih pripomočkov pomembno vlogo pri razumevanju matematičnih pojmov. Učencem pomagajo, da prej razumejo/usvojijo matematični pojem. Pri tem je pomembno, da učencem ponudimo tisti didaktični pripomoček, ki je primeren zastavljenemu cilju in njihovi starosti. Didaktičnih pripomočkov ne sme biti preveč, prav tako je treba upoštevati različne učne stile otrok ter njihove zmožnosti. Kljub številnim prednostim didaktičnih pripomočkov pa učence, ki imajo težave s pozornostjo, ti lahko le zmedejo, zato je treba biti pri njihovi uporabi izredno previden, kar je pri pouku na daljavo še posebej težko doseči, saj učitelj nima vpogleda v to, kako obravnavano snov sprejema učenec. Medtem ko ima učitelj v šoli vpogled v učenčevo delo in mu lahko sproti nudi povratno informacijo, tega pri pouku na daljavo ni, na kar se zelo težko vpliva.

Pri morebitnem pouku na daljavo bom tako tudi v prihodnje uporabljala različne didaktične pripomočke, a bom omejila število različnih didaktičnih pripomočkov v eni šolski uri.

Ključne besede: matematika, igralna kocka, link kocke, številski trak, grafična tablica

POVZETKI

DVORANA B

DIGITALNI HRČKI - VPLIVI PANDEMIJE NA SODOBNO POUČEVANJE

Miljenko Hajdarović, prof. povijesti i sociologije

Založba Profil Klett

miljenko@hajdarovic.com

Povzetek

Pogled v dolgo preteklost človeštva nam kaže, da sta vzgoja in izobraževanje osnova našega razvoja. Vzgoja in izobraževanje v šolah sta le majhen del te davne preteklosti. Od 19. stoletja, ko smo organizirali izobraževanje v šolah in predmete, ki so zelo podobni današnjim, nismo naredili prevelikega preskoka v nobeno smer. Številni šolski predmeti, zasnovani pred 200 leti, še vedno obstajajo, a se jim dodajajo nova znanja. Izobraževanje vedno zamuja z dogodki okoli nas. Lahko rečemo, da se izobraževanje v večini primerov odziva na dogodke, ki so se že zgodili, in vprašanje je le, v koliki meri zamujamo. Ali so to le leta ali desetletja zaostanka (zamujanja)? Tako imenovana digitalna revolucija se je začela proti koncu 20. stoletja in zdi se, da je dosegla vrhunec v letih pandemije, v katerih še vedno živimo in delamo. Medtem ko nove generacije imenujemo digitalni hrčki, kakšna je vloga učiteljev? Ali smo tudi mi digitalni hrčki in kakšna je naša prihodnost? Ali lahko z novimi strokovnimi in znanstvenimi metodami napovemo novosti v izobraževanju ali vsaj poskusimo načrtovati, kakšen bi lahko bil scenarij izobraževanja v prihodnosti?

UTRJEVANJE UČNE SNOVI Z DIDAKTIČNO IGRO V 5. RAZREDU

Daniela Babič, prof. razrednega pouka

Osnovna šola Antona Aškercia Rimske Toplice

daniela.babic@os-rimsketoplice.si

Povzetek

Otrok z igro zadovoljuje svojo primarno potrebo po raziskovanju. Z njo se uči in spoznava svet. V šoli pa učitelj v vzgojno-izobraževalni proces vključuje didaktično igro, ki je skrbno načrtovana in ciljno usmerjena. Uporabljamo jo v vseh etapah učne ure oziroma vsebinskega sklopa.

V tem predavanju predstavim dve didaktični igri pri utrjevanju učne snovi. Pojavi v naravi pri predmetu naravoslovje in tehnika ter pri vsebinskem sklopu Slovenske pokrajine pri predmetu družba v 5. razredu.

Prva je izdelana kot družabna igra Activity. Štiri ekipe med seboj tekmujejo v ugibanju pojmov na kartah. Učenci jih predstavijo na način, zapisan ob pojmu, dolžina ugibanja je določena s peščeno uro. Vrednost karte hkrati določa število polj na progi, po kateri se pomikajo s figuro. Zmaga ekipa, ki prva doseže cilj.

V didaktični igri Šahovska ura učenci v dveh skupinah izmenično nasprotni skupini berejo vprašanja, napisana na kartončke, nanje čim hitreje pravilno odgovorijo, se dotaknejo tipke na šahovski uri in s tem aktivirajo nasprotnikovo uro. Ko čas poteče, učenci preštejejo kartončke s pravilnimi odgovori.

Učenci so bili pri uri razdeljeni v predvideno število skupin. Najprej sem jim igri predstavila, nato so vsako igro igrali. V zaključku ure so učenci izrazili navdušenje nad drugačnim in zabavnejšim načinom utrjevanja, saj niso dobili občutka suhoparnega frontalnega ponavljanja snovi.

Prednost obeh didaktičnih iger je v njihovi hitri prilagodljivosti različnim učnim vsebinam in predmetom, ki učence poleg utrjevanja snovi spodbujajo k medsebojnemu sodelovanju in strpnosti. Učenci lahko sami oblikujejo podobno igro pri pouku ali pa ji dodajo svoja vprašanja. Učitelj si mora pred začetkom igranja vzeti dovolj časa za razlago navodil učencem.

Ključne besede: didaktična igra, utrjevanje učne snovi, Activity, Šahovska ura

KAMIŠIBAJ – DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK ZA LAŽJE RAZUMEVANJE KNJIŽEVNEGA BESEDILA

Martina Kokelj, prof. slov. in univ. dipl. bibl.
Osnovna šola Antona Martina Slomška Vrhnika
martina.kokelj@gmail.com

Povzetek

Na Osnovni šoli Antona Martina Slomška Vrhnika si prizadevamo, da učence aktivno vključimo v vzgojno-izobraževalni proces, s čimer dosežemo večjo željo po sodelovanju in ustvarjalnosti. Obravnava književnih del pri pouku slovenščine dopušča veliko svobode in omogoča, da iz učencev izvabimo ustvarjalnost in inovativnost. Vsaka taka dejavnost pa zahteva čas ter angažiranost mentorja in učencev. V prispevku bomo predstavili obravnavo ljudskega besedila Pegam in Lambergar v 7. razredu. Besedilo smo najprej prebrali, razložili neznane besede, pesem analizirali ter določili vrsto in zvrst besedila. Presenetilo nas je nerazumevanje vsebine besedila po prvem branju. Za boljše razumevanje vsebine smo se odločili, da ustvarimo kamišibaj. Z učenci smo oblikovali načrt, kaj naj bi prikazovale posamezne ilustracije kamišibaja. Oblikovali smo osem sličic, zato so se učenci razdelili v osem skupin. Najprej smo se domenili, kakšen bo izgled junakov, ki bodo na sličicah upodobljeni. Vsaka skupina je narisala in pobarvala svojo ilustracijo in jo tudi opremila z besedilom, ki ga je potrebno povedati. Nastal je povzetek celotnega besedila. Vsaka skupina je izbrala svojega predstavnika, ki se je preizkusil v vlogi kamišibajkarja. Celotno predstavo smo tudi posneli. Kamišibaj ni bil samo pripomoček za boljše razumevanje vsebine besedila, ampak tudi povezovalni člen med učenci, ki so se pri izdelovanju zelo zabavali, povezovali in veliko novega naučili. Že iščemo novo besedilo, ki ga bomo spremenili v kamišibaj.

Ključne besede: slovenščina, kamišibaj, gledališče, ustvarjalnost

UPORABA DIDAKTIČNIH PRIPOMOČKOV PRI KOMBINIRANEM POUKU

Mateja Vrečič, mag. prof. ped.

Osnovna šola Gornja Radgona s PŠ Dr. Janka Šlebingerja
mateja.vrecic@gros-radgona.si

Povzetek

V tem šolskem letu poučujem predmet Gospodinjstvo v kombiniranem oddelku 6. in 7. razred. Ker so kombinirani oddelki velik izziv za obravnavo snovi, sem si izdelala didaktične pripomočke, s pomočjo katerih sem učencem lažje posredovala snov po učnem načrtu. V 6. razredu smo pri obravnavi učne snovi Dišavnice, začimbe in zelišča uporabljali tridelne kartice po vzgledu Montessori (rastlina, ime rastline in kontrolna karta), kjer so učenci po predhodno obdelani snovi s pomočjo didaktične igre pridobljeno znanje ponovili. Polovica razreda je snov utrjevala s pomočjo tega didaktičnega materiala, druga polovica pa je snov utrjevala zgolj po učbeniku. Na koncu predelane snovi sem vsem razdelila učni list, s katerim sem preverila pridobljeno znanje. Učenci, ki so snov utrjevali s pomočjo didaktične igre, so učni list rešili hitreje in so imeli več pravih odgovorov kot učenci, ki so snov obravnavali samo po učbeniku. Prav tako so učenci navajali, da jim je didaktična igra zanimiva, saj lahko sproti preverjajo svoje znanje, posledično pa so bili tudi bolj motivirani za delo. V 7. razredu smo obravnavali učno snov Beljakovine, natančneje smo se pogovarjali o topnosti in netopnosti beljakovin v vodi. Učno snov smo predhodno predelali po učbeniku, za lažjo predstavo in zapomnitev pa sem izdelala igro Bingo. Učenci so dobili svojo predlogo igre, jaz pa sem obračala listke z napismi in sliko. Učenci so najprej na svoji predlogi poiskali pojem oziroma sliko, nato pa smo hkrati ponovili še, ali je sestavina topna oziroma netopna v vodi. Naslednjo uro so učenci dobili učni list, s katerim smo preverili pridobljeno znanje. Učenci so učni list uspešno rešili, torej predvidevam, da je bila uporaba didaktične igre uspešna. Ker smo nekatere učne snovi obravnavali brez didaktičnih pripomočkov oziroma iger in rezultati o pomnjenju snovi niso bili tako uspešni, sklepam, da je uporaba didaktičnih pripomočkov pri kombiniranem pouku zelo uspešna, hkrati pa učitelju pomaga, da učenci tudi samostojno preverjajo svoje pridobljeno znanje.

Ključne besede: kombiniran pouk, didaktični pripomočki, motiviranost učencev, utrjevanje snovi.

PREMAGOVANJE TEŽAV PRI UČENJU BRANJA Z RAZNOLIKIMI BRALNIMI NALOGAMI

Mojca Potočnik, prof. def.

Osnovna šola dr. Slavka Gruma

mojcagluk@gmail.com

Povzetek

V članku bom predstavila svoj didaktični material, ki sem ga poimenovala "Bralne naloge". S pomočjo teh nalog, ki sem jih kot specialna pedagoginja pripravila skozi dve desetletji svoje poučevalne prakse (DSP na večinskih OŠ), učenci urijo osnovne tehnike branja (glasovno sintezo in analizo, vezavo glasov, ustavljanje pri napakah in popravo napak, upoštevanje končnih ločil in vejice) ter bralno razumevanje (naloge vključujejo preverjanje bralnega razumevanja na različne načine in vsebujejo povratno informacijo, tako da lahko učenec sam preveri pravilnost svojih odgovorov). Izhodiščna besedila so vzeta iz kvalitetne slovenske literature za otroke (pesmice, pravljice, uganke) in so slikovno podprta, kar omogoča oporo pri reševanju nalog ter priložnost za ustno izražanje (odgovori na vprašanja, pripovedovanje ob sličicah, širjenje besedišča). Različne naloge imajo različno težavnostno stopnjo, tako da jih lahko ponudim učencem od prvega do devetega razreda. Reševanje nalog zahteva logično razmišljanje in sklepanje, hkrati pa so naloge zastavljene tako, da zahtevajo uporabo različnih strategij in tehnik reševanja problemov, ki se jih naučimo med samim reševanjem bralnih nalog. Naloge so namenjene učencem, ki imajo težave z branjem in tistim učencem, ki se šele učijo brati. Strukturirane so tako, da branje poteka v krajših sekvancah, med posameznimi sekvancami pa mora učenec opraviti še nekaj nalog, ki niso neposredno povezane z branjem, so pa povezane s samo vsebino izhodiščnega besedila. Učenci so za reševanje tako strukturiranih nalog bolj motivirani, saj je tak način branja manj utrujajoč kot 10 ali 15 minutno vsakodnevno branje, ki se sicer priporoča za izboljšanje bralne tehnike in razumevanja.

Ključne besede: bralna tehnika, bralno razumevanje, začetni bralci, težave pri branju, motivacija

UČNI PRIPOMOČKI ZA LAŽJE RAZUMEVANJE FOTOSINTEZE IN CELIČNEGA DIHANJA

Renata Kolman, prof. razrednega pouka

Prva osnovna šola Slovenj Gradec

renata.kolman@prva-os-sg.si

Povzetek

Namen različnih učnih pripomočkov pri pouku naravoslovja in tehnike v 5. razredu je ta, da si učenci različne abstraktne pojme, postopke, vsebine in procese lažje predstavljajo in razumejo na bolj konkretni ravni. Na tak način prej dosežejo zastavljene namene učenja in merila uspešnosti, njihovo znanje pa je trajnejše.

Ob spoznavanju procesa fotosinteze, ki je učencem izredno abstrakten, je učenka izdelala učni pripomoček, s katerim je pokazala, kje in kdaj fotosinteza poteka, kaj rastlina za njo potrebuje in kaj nastane.

S tem učnim pripomočkom je izkazala svoje znanje in hkrati pomagala marsikateremu sošolcu do lažjega razumevanje tega procesa. S svojo predstavitvijo je motivirala in navdušila tudi druge učence, da so svoje znanje izkazovali na drugačne načine, tudi ob različnih izdelkih.

Tako pri pouku naravoslovja in tehnike nastaja veliko pripomočkov, ki jih izdelajo učenci sami kot dokaz njihove kreativnosti in izvirnosti. Te pripomočke lahko vključim v različne faze pouka, v uvodno motivacijo ali v obravnavo vsebin, v samostojno ali skupinsko delo, v preverjanje, utrjevanje in ponavljanje.

Tako je ob izdelanem pripomočku za fotosintezo, kot nadgradnja, nastal tudi pripomoček za celično dihanje; le-tega smo z učenci uporabljali pri pouku.

V izdelkih učencev, ki jih kot učne pripomočke vključim v proces pouka, vidim veliko dodano vrednost h kvaliteti pouka; vsebine so razumljivejše, pouk je zabavnejši, učenci aktivnejši in znanje trajnejše.

Ključne besede: naravoslovje in tehnika, pripomočki učencev, fotosinteza, celično dihanje

SPOZNAVAMO GOZD

Eva Kink Žerjav, prof. razrednega pouka

Osnovna šola Leskovec pri Krškem

eva.kink@gmail.com

Povzetek

V prispevku bomo predstavili spoznavanje gozda skozi gozdno pedagogiko in narejenimi didaktičnimi gradivi, s katerimi še natančneje usmerimo pozornost v opazovanje barv, oblik in življenja v tem naravnem okolju.

Z učenci 1. razreda večkrat obiščemo gozd, ki nam predstavlja odlično naravno učilnico. V začetnih obiskih smo gozd opazovali, ga prehodili, spoznavali rastline in živali ter se učili o gozdnem bontonu, spoštovanju vseh živih bitij in ugotavljali, da smo v njem obiskovalci mi.

Sčasoma smo želeli učence usmeriti k natančnejšemu opazovanju določenih gozdnih struktur oziroma gozdnih elementov. Pripravili smo več didaktičnih pripomočkov, s pomočjo katerih so učenci na prijeten in igriv način usmerjali pozornost na zelene elemente. Dejavnosti smo izvajali po skupinah. Uporabili smo gozdni barvni krog, kjer smo iskali naravne elemente na določeno barvo (rjava veja, rumen list, siv kamen ...). S pomočjo didaktičnega pripomočka smo iskali liste različnih oblik. Skupaj smo poimenovali vrsto drevesa. S fotoaparatom smo iskali podrobnosti v naši gozdni učilnici. V gozdu smo s pomočjo naravnih elementov (vejice, želodi, kamenčki, listi ...) izvedli tudi različne matematične delavnice, opismenjevanje, dramsko igrico ter tako uresničevali cilje iz učnega načrta.

S pomočjo didaktičnih gradiv smo gozd spoznali še skozi drugačne oči. Učenci so našli veliko elementov, ki bi najverjetneje ostali spregledani. Pripomočki so nam ponudili pot raziskovanja in odkrivanja. Postali smo pravi gozdni detektivi. Učenci so ob dejavnostih uživali in se skozi igriv način učili. Po korakih so otroci usmerjeno spoznavali s pomočjo svojih čutil naravni prostor – gozd.

Ključne besede: gozdna pedagogika, aktivno učenje, gozdna didaktična gradiva, učenje v naravi

AKTIVNI ODMOR Z RIŽEVIMI BLAZINICAMI

Martina Šorn, prof. športne vzgoje

Osnovna šola Koroška Bela Jesenice

martina.sorn@oskoroskabela.si

Povzetek

Riževe blazinice poznamo kot pripomoček za umirjane, usmerjanje pozornosti, spodbujanje telesne dejavnosti, sproščanje, ... Njihovo vsestranskost lahko izkoristimo tudi kot pripomoček pri gibalnem odmoru v razredu ali na hodniku.

Učence sem pri pouku športa naučila različnih iger z blazinicami, ki so jih lahko uporabljali tudi med odmori. Pri igri Novoletna jelka je namen, da položijo na osebo čim več blazinic. Blazinice se lahko polagajo na glavo, ramena, komolce, dlani, dvignjeno nogo, nart, podplat, Pravilo je, da se blazinice med seboj ne smejo dotikati.

Pri igri Copat se učenci merijo v preciznosti, saj učenci tekmujejo med seboj, kdo bo prej z blazinico zadel copat in ga s tem potisnil do stene. Najbolj pravično je, če sta copata enaka.

Igro, kjer otroci skušajo ujeti čim več blazinic na enkrat, so učenci poimenovali Ognjemet. Sam sebi hkrati vržeš nekaj blazinic in nato skušaš vse vržene blazinice tudi ujeti. Koliko blazinic lahko vržeš in ujameš?

Največkrat odigrana igra pa je Hokej, kjer dva učenca skušata na razdalji 2-3 metre zadesi gol. Gol sta lahko roki, nogi, stol ali dva copata.

Prednost vseh iger je, da so varne in se zato učenci lahko igrajo tudi sami. Z njimi razvijajo kreativnost, krepijo mišice celega telesa, razvijajo povezavo roka-oko in spodbujajo zdrav tekmovalni duh. Priporočam, da učenci blazinice izdelajo sami. Tako imajo večji pomen in nikoli jih ne bo zmanjkalo.

Aktivni odmor zadovolji otrokovo potrebo po igri, gibanju, veselju, socializaciji in zadovoljstvu. Krepi odpornost proti stresu, obnovi energijo in s tem posledično vpliva na boljšo motivacijo za delo pri pouku.

Ključne besede: riževe blazinice, aktivni odmor, igre

POVZETKI

DVORANA C

DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI PRI ZGODOVINI

Eva Vrhovnik Gomboc, prof. slovenščine in zgodovine

Osnovna šola Koroška Bela Jesenice

eva.vrhovnik@oskoroskabela.si

Povzetek

Predavanje (primer iz prakse) bo temeljilo na temi Didaktični pripomočki v luči sodobnega vzgojno-izobraževalnega procesa. Osredotočila se bom na vlogo didaktičnih pripomočkov pri poučevanju in učenju zgodovine v osnovni šoli. Za vsebinsko izhodišče sem izbrala uporabo didaktičnih pripomočkov pri pouku zgodovine v sedmem razredu osnovne šole.

Predstaviti želim pristop k poučevanju zgodovine s pomočjo igre Časovni potnik, ki sem jo izdelala za potrebe poučevanja. Z igro pri učencih razvijamo orientacijo po zgodovinskih obdobjih, razvijamo sodelovanje in povezovanje v skupino sogovornikov, ki ob postavljanju vprašanj vadijo sposobnost nadzora nad telesno govorico, razvijajo kritično mišljenje in urijo komunikacijske spretnosti, opazujejo in razvijajo sposobnost razlikovanja prejetih informacij.

Igra spodbuja zanimanje za preteklost in splošno prepoznave ostanke določenega zgodovinskega prostora in obdobja ter človeške družbe.

Glede na usmeritve učnega načrta učenci ob igri izostrijo spretnost preprostega zgodovinskega raziskovanja ob delu z različnimi zgodovinskimi slikovnimi viri; v njih znajo poiskati dokaze in argumente za svoje sklepe, poglede, mnenja ter stališča in jih znajo tudi zagovarjati. Učenje ob igri omogoča dejavnejšo vlogo učencev in gradnjo deklarativnega/vsebinskega in proceduralnega znanja ter znanja, ki se nanaša na razvijanje odnosov, naravnosti, ravnanj in stališč. Učenci se brez zadržkov - enakovredno vključujejo v igro, povečana je motivacija za učenje in skozi igro usvajajo temeljne pojme in nova znanja.

V nadaljnje bom za potrebe pouka nadgrajevala obstoječe in vpeljevala nove igre, ob katerih bomo utrjevali ali poglobljali učno gradivo.

Ključne besede: časovni potnik, orientacija v času in prostoru, z igro do znanja

UČENJE ZGODOVINE Z MAKETAMI

Eva Osojnik, prof. razrednega pouka

Prva osnovna šola Slovenj Gradec

eva.osojnik@prva-os-sg.si

Povzetek

Ko sem prevzela poučevanje zgodovine v 6. razredu, je bil moj glavni namen, da bi lahko predmet približala učencem na njim dostopen in zanimiv način. Želela sem jim omogočiti, da bi na ustvarjalen in aktiven način usvojili učno snov, hkrati pa bi tudi sami bili tisti, ki bi sooblikovali naše ure zgodovine. Učenci bi se z ustvarjanjem učnih pripomočkov tako samostojno in predvsem aktivno učili.

Učencem sem na začetku šolskega leta razdelila teme, ki se nanašajo na obravnavano učno snov in sledijo ciljem učnega načrta. Učenci so si jih seveda izbrali sami, glede na svoje interese. Njihova naloga je bila, da pripravijo predstavitev teme in maketo, ki bi njegovo raziskovanje tudi podprla na način, da so ga lahko sošolci čim boljše razumeli na konkretni ravni. Po končanem delu so izdelke predstavili sošolcem, v avli šole pa smo ob dnevu zemlje pripravili razstavo.

Učenci so pri lastnem delu pridobili nova znanja in veščine, ki so jih ob predstavitvah tudi izkazali. Z raziskovanjem so poglobili in razširili svoje znanje o načinu življenja, gradbeništvu, izumih in znanostih skozi zgodovino. Sem pa po pripovedovanju učencev ugotovila, da so jim veliko pomagali tudi starši, zato bi morda v prihodnje organizirala tehniški dan, na katerem bi učenci ustvarili maketo, s pomočjo katere bodo predstavili določeno temo pri predmetu zgodovina. Makete in predstavitve učencev popestrijo naše ure zgodovine, prav tako pa so učenci pri učenju aktivnejši, bolj ustvarjalni in zaradi tega je njihovo znanje trajnejše in trdnejše.

Ključne besede: zgodovina, maketa, predstavitev, ustvarjalnost

Z IGRO SPOMIN PO POTI (SPO)ZNAJJA

Jasna Kvenderc, magistrica profesorica poučevanja matematike in tehnike

Šolski center Novo mesto
jasna.kvenderc@gmail.com

Povzetek

Predstavitev prikazuje primer dobre prakse sodobnega načina poučevanja in posledično motiviranja dijakov. Didaktična igra je smiselno zastavljena, estetsko oblikovana, praktična, uporabna ter sledi točno določenim vzgojno-izobraževalnim ciljem. Didaktične igre imajo visok izobraževalni učinek, znanje, pridobljeno na ta način, pa je trajnejše.

Namen je predstavitev pomembnih učnih metod poučevanja, ki učiteljem ponujajo nove možnosti izpeljave pouka in doseganja vzgojno-izobraževalnih ciljev. Zavedanje pomembnosti vključevanja inovativnih oblik učenja v pouk nam omogoča, da izstopimo iz ustaljenega načina delovanja ter damo prednost novim izkušnjam.

Kot profesorica matematike v poklicno-tehniškem izobraževalnem programu se vedno znova sprašujem, kako dijaku na zanimiv, zabaven in učinkovit način predati znanje, ki mu bo ostalo v dolgoročnem spominu. Izbrala sem didaktično igro spomin na lesenih ploščicah. Dijaki so bili razdeljeni v skupine po tri. Za uspešno iskanje parov so uporabili znanje s področja matematičnih funkcij: risanje grafov funkcij, iskanje ničel, presečišča grafov z ordinatno ter abscisno osjo, omejenost, sodost, lihost, definicijsko območje, zaloga vrednosti, naraščanje, padanje ... Obnovili so dejstva funkcij, uporabljali miselne procese ter z uporabo principov, ki jih že razumejo, rešili novo problemsko situacijo. Ob koncu ure sem s pomočjo virtualne oglasne deske izvedla anketo, kjer so dijaki podali povratno informacijo o sami izvedbi učne ure. Ta se je izkazala za zanimivo, drugačno, praktično in koristno. Naslednjo učno uro so dijaki obnovljeno in pridobljeno znanje samostojno uporabili pri risanju grafov funkcij v programu GeoGebra.

Ključne besede: didaktična igra, motivacija, primer dobre prakse

IGRAJMO SE ZGODOVINO

Urša Govekar, prof. španščine in zgodovine
Osnovna šola Antona Martina Slomška Vrhnika
ursa.govekar@guest.arnes.si

Povzetek

Pri pouku zgodovine v osnovni šoli pogosto uporabljamo metodo razlage. Predvsem je uporabna, ker je časovno ekonomična, hitreje obravnavamo učno snov, obenem je ta način tudi sistematičen in pregleden. Pri tem je potrebno biti pozoren, da je razlaga zgodba, da je zanimiva, in da poslušalca motivira. Kot metodo učenja velikokrat dodamo ustvarjanje didaktičnih pripomočkov v vzgojno-učnem procesu.

Ob razlagi si učenci izdelujejo časovni trak, na katerega zapisujejo ključne besede in zapise nato olepšajo s skicami, fotografijami ali zanimivostmi. Tako izdelajo didaktični pripomoček, ki je silno uporaben pri utrjevanju ali učenju.

Drug način utrjevanja snovi je izdelava družabne igre na izbrano temo. Tako učenci izdelujejo igro spomin, kjer smiselno povežejo pojme z opisi (na primer grški in rimski bogovi z opisom značilnosti). Učenci so zelo ustvarjalni, razmišljajo o pripravi iger na svojevrsten način, da so naloge rešljive in seveda vsebinsko pravilne. Tako ne razvijamo samo višje taksonomske stopnje razmišljanja učencev, temveč se izboljšuje tudi motivacija za učenje. Pogosto nastane tudi kakšna igra, ki preseže igro spomin in je kompleksnejša za igranje.

Še kompleksnejša je igra Kaj bi raje?, ki jo uporabljamo z učenci šestega razreda. Igra vodi v debatiranje in argumentiranje. Učenci se namreč odločajo: Bi raje živel v srednjem veku ali v prazgodovini? Bi bil raje Herodot ali Primož Trubar? Bi raje našel staro okostje mamuta ali denar iz časa Egipčanov? ... Če želimo kompleksnejše odgovore, povprašamo še, zakaj taka odločitev?

Preko igre se razvijeta razumevanje in predvsem drugačen odnos do zgodovine, učiteljice življenja.

Ključne besede: didaktične igre, časovni trak, spomin, ustvarjalnost, zgodovina

TEKSTILNI DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI

Tatjana Alauf, prof. specialne in rehabilitacijske pedagogike

Osnovna šola dr. Slavka Gruma, Zagorje ob Savi

tatjana.alauf@osljsg.si

Povzetek

V dolgoletni praksi smo ugotovili, da učenci radi posegajo po didaktičnih pripomočkih, ki so privlačni po izgledu, barvah in so prijetnega otipa. Namen izdelave tekstilnih didaktičnih pripomočkov je, da omogočajo razvoj in utrjevanje različnih razvojnih področij.

Cilj izdelave tekstilnih didaktičnih pripomočkov je razvijanje in urjenje fine motorike, prepoznavanje barv, razvijanje številskih predstav, zaporedij, usvajanje pojmov, postopkov, urjenje orientacije ter utrjevanje že pridobljenega znanja. Didaktični pripomočki za izboljšanje vestibularnega in proprioceptivnega sistema pa se uporabljajo za sprostitvev in pomirjanje. Cilj le-teh je pomoč pri osredotočenosti in koncentraciji.

Pripomočki so izdelani iz tekstila in filca, po potrebi polnjeni z lahkim polnilom ter olepšani z dodano ustrezno pozamenterijo. Nekateri tekstilni didaktični pripomočki so tudi pralni, s čimer omogočimo večjo čistočo uporabljenih didaktičnih materialov. Prednosti tekstilnih didaktičnih pripomočkov so, da imajo daljšo življenjsko dobo, so prijetni na otip in imajo nizko maso. Izdelava tekstilnih didaktičnih pripomočkov omogoča recikliranje iz že uporabljenih tekstilnih oblačil in izdelkov, ki bi jih sicer zavrgli, ekonomično uporabo materialov in posledično prihranek.

Tekstilne didaktične pripomočke lahko uporabljamo v predšolski vzgoji, pri dodatni strokovni pomoči, v nižjem izobrazbenem standardu in oddelkih posebnega programa vzgoje in izobraževanja ter tudi v večinski šoli v 1. triadi.

Tekstilni didaktični materiali so vir možnosti izdelave pripomočkov za različne zahtevnostne stopnje učenja, hkrati pa razvijajo kreativnost tako pri izdelavi kot pri uporabi. Didaktične pripomočke, izdelane iz tekstila in filca, lahko prilagajamo in izdelamo glede na zmožnosti in potrebe posameznega učenca.

Ključne besede: tekstil, filc, šivanje, razvojna področja, recikliranje

PRIIGRAJMO PREDOPISMENJEVALNE SPRETNOSTI IN VEŠČINE

Metka Uršič Urbanč, spec. manag. v izobraževanju, univ. biolog in pedagog

Osnovna šola Bršljin Novo mesto

metka.ursicurbanc@brsljin.si

Povzetek

V okviru dela šolske svetovalne službe ter na podlagi analize in evalvacije dela v prvem razredu smo bili primorani še poglobiti sodelovanje z vrtci in starši bodočih prvošolcev.

Razkorak med usvojenimi in pričakovanimi spretnostmi otrok je bil vzrok za usmerjene aktivnosti in celostno sodelovanje. Poudarek je na konkretnem delu strokovnih delavk s starši in otroki pred vpisom v šolo ter poglobljenim sodelovanjem z vrtci. S konstruktivnim sodelovanjem omogočamo, da distruktorje omilimo in vznemirjenje preusmerimo v vedoželjnost in zadovoljstvo, katera omogočata celostni napredek posameznika. Preko posvetovalnega modela staršem s konkretnim didaktičnim materialom ter seznamom veščin in spretnosti jasno predstavimo pričakovanja šole ter njih in njihove otroke tako opolnomočimo za vstop v šolo.

Didaktični material je izdelan iz dostopnega in tudi odpadnega materiala. S preprostimi in večnamenskimi igrami soustvarjamo usmerjeno igranje in pripomoremo k usvajanju predbralnih iz prednapisovalnih zmožnosti, utrjujemo številske predstave in dvigujemo kvaliteto druženja tudi doma. Z didaktičnim materialom rokujejo starši in učenci na skupnem druženju, v trenutnih razmerah pa smo jih prosili, da pripomočke pripravijo doma in z njimi izvajamo vaje »on line«. Staršem je dostopna predstavitev s slikami in podrobnejšimi navodili v e-obliki.

Zaradi preprostosti iger in dostopnosti materialov starši v večini sprejmejo izziv ter igre izdelajo tudi doma oz. na podlagi seznama pričakovanih spretnosti igre bolj ciljno usmerijo v usvajanje veščin in spretnosti, ki jih OŠ Bršljin pričakuje pri vstopu v šolo.

Ključne besede: pričakovane spretnosti in veščine, prehod v šolo, didaktični material, soustvarjanje

NAŠA USTVARJALNOST NE POZNA MEJA

Mateja Žerjavič, prof. mat. in proiz. teh. vzg., prof. inkluz. ped.

Center za sluh in govor Maribor

mateja.zerjavic@csgm.si

Povzetek

Procesa vzgoje in izobraževanja v teoriji tečeta vzporedno, a v praksi ni vedno tako. Učitelji iz lastnih izkušenj vemo, da v korist otroka pogosto postavimo vzgojo pred izobraževanje, kar je predvsem opazno pri učencih s posebnimi potrebami. Ti pogosto prihajajo v program izobraževanja z nizko samopodobo in še nižjo motivacijo za šolsko delo. V članku želimo predstaviti konkretne primere izkustvenega učenja, ki posebnim učencem prinašajo posebne dosežke. S skrbno izbranim in vodenim delom je namreč mogoče dvigniti učenčevo samopodobo in ga skozi njegova močna področja opolnomočiti za življenje. To zahteva trud učitelja, njegovo predanost delu, kar pomeni, da izhaja iz otroka, njegovih potreb, ne glede na to, kakšne so njegove posebnosti.

Učitelju so na voljo različne oblike in metode poučevanja, ki jih izbira in prilagaja glede na svoje učence. Izbor le-teh je še posebej pomemben, če poučujemo otroke s posebnimi potrebami, saj napačna izbira lahko bistveno vpliva na uspešnost učenca in razvoj njegovih zmožnosti. Predstavili bomo primer pouka, kjer smo teoretične vsebine, do katerih čutijo učenci odpor, »skrili« v praktične obdelovalne postopke, s katerimi so učenci izdelovali različne uporabne matematične pripomočke, ki so jih nato uporabljali pri matematiki. V predstavitvi bomo izpostavili tudi, kako smo izdelali t. i. »španske stene«, da so učenci lažje delali pri pouku kljub motečim dejavnikom, ki so bili prisotni.

Poskrbeli smo za ptičke pozimi in izdelali ptičje krmilnice, udeležili smo se dvodnevne delavnice na prostem, v okviru projekta Forma Viva, in sicer na temo kiparska dela v lesu, pridružili pa smo se tudi štiriletnemu projektu Pogum, v katerem bomo samostojno uredili našo garderobo in izdelali igre na prostem.

Otrokova ustvarjalnost ne poznam meja. V otrocih je zlato, mi pa smo tisti, ki ga moramo najti.

Ključne besede: učenci s posebnimi potrebami, izkustveno učenje, praktični pouk

UČILNICA V NARAVI KOT ODLIČNI DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK ZA UČENJE

Nina Globovnik, prof. geog. in zgod.

Osnovna šola dr. Jožeta Pučnika Črešnjevec

ninag@cresnjevec.si

Povzetek

Kako v dobi napredne tehnologije in z možnostjo hitrega dostopa do zelenih informacij uspešno motivirati vse učence za učenje in jim hkrati predati kakovostno in uporabno znanje, ob tem pa poskrbeti, da so potrebe slehernega učenca zadovoljene in upoštevane v največji možni meri? To je pogosto vprašanje sodobnega učitelja, s katerim se sooča pri načrtovanju učnega procesa. Ena od bolj priljubljenih sodobnih metod učenja, ki je učinkovit odgovor na zastavljeno vprašanje, je nedvomno raziskovalno učenje na prostem.

Namen predavanja je predstavitev učilnice na prostem, ki predstavlja odličen didaktični pripomoček za učenje trajnostnih vsebin in raziskovanje bližnje okolice šole.

Cilj predavanja je predstavitev projekta LAS – Dobro za nas, v okviru katerega je šola kot koordinatorica sodelovala pri vzpostavitvi inovativnega učnega okolja na prostem, ki učence spodbuja k samostojnemu delu, odkrivanju novega znanja, praktičnemu preizkušanju in učenju na podlagi pridobivanja lastnih izkušenj.

Tema predavanja je predstavitev različnih oblik dela v učilnici na prostem, kjer učenci aktivno sodelujejo in spoznavajo pomen čiste pitne vode. Izvajajo kemijske analize vode, izdelujejo naravna mila in pralne praške, udeležujejo se fotografskih in likovnih natečajev na prostem, izvajajo bralne urice na starem perišču, sodelujejo pri medgeneracijskih pohodih ter izdelujejo raziskovalne naloge.

Glavna ugotovitev predavanja je, da je učenje na prostem s poudarkom na praktičnem in izkustvenem učenju za učence priljubljena oblika dela, pri kateri si snov bolje zapomnijo, usvojeno znanje pa je praviloma dolgotrajnejše. V bodoče bi si želeli več raziskovalnega učenja izven šolskih učilnic, kjer bi lahko del učnega procesa načrtovali in soustvarjali sami.

Ključne besede: učilnica na prostem, praktično učenje, LAS – Dobro za nas

DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI PRI RAZISKOVANJU TAL

Milena Hrastel, univ. dipl. biolog, prof. biologije

Center šolskih in obšolskih dejavnosti

Milena.Hrastel@csod.si

Povzetek

Znanje, ki ga učenec pridobi v šoli, v šoli v naravi še praktično utrdi in nadgradi z neposredno izkušnjo v naravi. Tako znanje je vir informacij tudi v kasnejšem življenju.

S prispevkom želim predstaviti izdelavo in uporabo didaktičnih pripomočkov, ki jih učenci uporabljajo, nekatere tudi samostojno izdelajo, pri izvedbi aktivnosti Raziskujemo tla v šoli v naravi.

Učenci s preprostimi poskusi in uporabo zanimivih didaktičnih pripomočkov analizirajo prst posameznega ekosistema in ugotavljajo pestrost živali v tleh. Kot izredno uporabna in zanimiva se je izkazala tudi metoda postavljanja različnih pasti za živali. Te učenci samostojno izdelajo iz različnih odpadnih materialov, označijo, namestijo na vzorčno mesto in jih opremijo z vabilnimi sredstvi, ki privabljajo živali v tleh. Po nekaj dneh pasti pregledajo, opazujejo, preučujejo in razvrščajo živali, ki so se ujele v različne pasti.

Uporaba in izdelava različnih didaktičnih pripomočkov pri raziskovanju v naravi spodbudi radovednost in pripomore k večji motiviranosti učencev za delo ter lažjemu razumevanju. Učenci so aktivno vključeni ves čas izvedbe dejavnosti. Ker delo poteka večinoma skupinsko, se naučijo sodelovati. Aktivnost poteka v neokrnjeni naravi in v sproščenem vzdušju. Neposreden stik z živimi organizmi pa je zanje dodatna motivacija in izziv.

Primerno izbrane dejavnosti, uporabni didaktični pripomočki, spodbudno učno okolje in izkušnja sama, ki povzroči presenečenje in čudenje, lahko na prijeten, nevsiljiv način močno skrajša učenje, pripomore k lažjemu razumevanju in poveča količino in kakovost pridobljenega znanja. Takšno vzgojno-izobraževalno delo je zelo uspešno.

Ključne besede: didaktični pripomočki, tla, pasti za živali

POVZETKI

DVORANA D

VLOGA IGER ZA OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE

Hedvika Vranjek, prof. razrednega pouka

Prva osnovna šola Slovenj Gradec

hedvika.vranjek@gmail.com

Povzetek

S prispevkom želim predstaviti igre, ki so se jih otroci igrali v preteklosti. Igre sem zbrala v knjigi Igrajmo se, igrajmo. Zbirka iger je namenjena spoznavanju kulturne dediščine in življenju v preteklosti ter ohranjanju ljudskega izročila.

V času podaljšanega bivanja imamo v okviru vsebin razširjenega programa načrtovane dejavnosti, pri katerih spoznavamo in se igramo stare igre. Kot primer dobre prakse bom predstavila nekaj starih iger: Kolce, Bikerli bakrli, Škarjice brusit, Deda skakat. Igre so vključene v vsebino Igramo se, ki jo izvajamo v sklopu dejavnosti Igre naših dedkov in babic. Z igrami spodbujamo otroke k medsebojnemu povezovanju, upoštevanju pravil, iznajdljivosti in ustvarjalnosti.

Igre so koristen pripomoček pri realizaciji vzgojno-izobraževalnih ciljev. S pomočjo iger lahko učno snov medpredmetno povezujemo z učnimi vsebinami pri GUM, ŠPO, LUM, SLJ, MAT in SPO. Uporabljamo jih kot motivacijo pri obravnavi in utrjevanju učne snovi. Igre omogočajo uporabo naravnih materialov, gibanje in spodbujajo razmišljanje, zato je učenje bolj zanimivo.

Igre imajo tudi nekaj pomanjkljivosti: besedišče nekaterih iger je starinsko, nekatere igre učencem ne omogočajo dinamičnih gibalnih aktivnosti. Ker nekatere igre zahtevajo večji gibalni prostor, se včasih soočamo s prostorsko stisko. Nekaterne igre so vezane na vreme, letni čas in pripomočke, ki niso na razpolago. Včasih moramo glede na zmožnosti učencev igre diferencirati.

V prihodnje bom previdna pri izbiri iger, ki imajo negativen učinek na učenčevo samopodobo. V izvajanje dejavnosti bom vključila stare starše, Društvo invalidov in Društvo upokoјencev. Igre bomo predstavili staršem in krajanom ob različnih kulturnih prireditvah.

Ključne besede: stare igre, kulturna dediščina, življenje nekoč

DRUŽABNE IGRE PRI IZVAJANJU DODATNE STROKOVNE POMOČI

Tanja Cedilnik, univerzitetna diplomirana socialna pedagoginja
Osnovna šola Leskovec pri Krškem
tanja.cedilnik@gmail.com

Povzetek

V prispevku na strokovni konferenci Didaktični pripomočki v luči sodobnega vzgojno-izobraževalnega procesa želimo predstaviti družabne igre, ki jih uporabljamo kot didaktični pripomoček pri svojem delu.

Socialni pedagogi izvajamo dodatno strokovno pomoč za otroke in učence v šoli ter vrtcu. Učenci, katerim komisija za usmerjanje dodeli socialnega pedagoga, imajo praviloma težave na čustvenem, vedenjskem, organizacijskem področju, na področju komunikacije, interakcije in odnosa z vrstniki, slabo samopodobo, težko prepoznajo svoja čustvena stanja in se težko izrazijo ali pa se izrazijo na neprimerne načine z neustreznimi vedenjskimi odzivi.

Pri delu uporabljamo razne didaktične pripomočke. V letih izvajanja dodatne strokovne pomoči za učence s posebnimi potrebami smo spoznali uporabno vrednost družabnih iger. Postale so nepogrešljiv del naših intervencij. Družabne igre, bodisi za usmerjanje različnih vidikov pozornosti bodisi take, kjer se je treba organizirati, prilagoditi, počakati na vrstni red, razmisliti o strategijah in odzivih, so se izkazale za odlično orodje, s katerim lahko uspešno posežemo v primanjkljaje posameznega učenca. Naše izkušnje z družabnimi igrami kot didaktičnim pripomočkom kažejo, da pri tem učenci pridobijo izkušnje zmagoslavja in izkušnje izgubljanja. Ob tem se učijo ustreznih vedenjskih odzivov, soočijo se z neprijetnimi čustvi in se jih učijo izraziti na primeren, ustrezen način. Spoznavajo sebe, svoja močna področja, se učijo socialnih spretnosti. Poleg tega se tudi zabavajo.

Socialni pedagogi tako uresničujemo cilje svojega dela na način, ki je inovativen, zabaven in učinkovit.

Ključne besede: socialno-pedagoške intervencije, družabne igre, aktivno učenje, didaktični pripomočki

UČIM SE SKOZI IGRO

Sonja Drev Einfalt, prof. razrednega pouka

Osnovna šola Gorica Velenje – POŠ Vinska Gora

sonja.drev@osgorica-velenje.si

Povzetek

Z uvedbo 9-letne osnovne šole so šolski prag prestopili mlajši učenci. Z všolanjem pet- oziroma šestletnikov je bilo treba nujno spremeniti tudi način pouka.

Sama ves čas iščem in v pouk vključujem različne metode in oblike dela. Razvoj ustvarjalnosti je ravno v obdobju 5–6 let zelo pomemben. Za doseganje uspešnosti razvoja ustvarjalne aktivnosti mora učitelj prepoznati in spremljati otrokovo znanje, njegov značaj, sposobnosti in poznati namen didaktičnega materiala, ki ga pripravi. Vključevanje didaktičnih iger v pouk ima glede na zanimanje, delo in rezultate pri učencih velik učinek.

Spodbujanje aktivnosti učencev z didaktičnimi igrami za učitelja pomeni velik izziv. Izbrati pravo igro, zadostiti ciljem v učnem načrtu in predvsem pritegniti učence je glavno vodilo pri ustvarjanju nove didaktične igre. In ko igra nastane in jo preizkusiš v razredu, takrat je učiteljevo delo »poplačano«. Didaktične igre so tiste, ki učenca motivirajo. Učenci uživajo v igri, dostikrat tudi tekmujejo med sabo ali sami s sabo, hkrati pa z njimi nezavedno usvajajo nova znanja in dosegajo standarde znanja po posameznih obdobjih.

V zbirki mojih didaktičnih pripomočkov je največ materiala za usvajanje standardov znanja pri slovenščini in matematiki. Predstavljam po tri didaktične igre za omenjena predmeta v 1. razredu.

Ključne besede: didaktična igra, delavnice, nezavedno učenje, sodelovanje

ŽIVA KNJIŽICA IN DIALOG O MEDIKULTURNOSTI KOT DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK

Tamara Jovičić, profesorica razrednega pouka in sociologije

Osnovna šola Šmarje - Sap

tamara.jovicic@osss.si

Povzetek

V prispevku predstavljamo Živo knjižnico kot didaktični pripomoček, ki smo ga razvijali v Erasmus+ projektu strateškega partnerstva Žive knjige v šoli in njene rezultate, vpliv na učitelje, učence in šole. V projektu so sodelovale 4 organizacije iz Slovenije, Srbije, Romunije in Poljske z glavnim ciljem implementacije neformalne metode v formalno izobraževanje. Specifični cilji so bili vzpostavljanje mednarodnega sodelovanja, skupnih aktivnosti (lokalnih in mednarodnih), sodelovanja med šolami in organizacija neformalnega izobraževanja; izobraževanje učiteljev vseh partnerskih šol za implementacijo metode; oblikovanje šolskih prostovoljnih klubov; izpeljava čim večjega števila Živih knjižnic in izdelavo priročnika za učitelje. V svetu, ki je vse bolj globalen in raznolik, zmožnost medkulturnega dialoga predstavlja eno ključnih kompetenc. Ljudje različnega porekla, kulturne in nacionalne pripadnosti ter z različnimi življenjskimi izkušnjami težko razumejo drug drugega. Medkulturno in odprto izobraževanje je lahko rešitev skozi implementacijo neformalne metode izobraževanja Živa knjižnica, ki jo predstavljamo v pričujočem prispevku. Živa knjižnica je metoda izobraževanja o medkulturnih razlikah in deluje kot običajna knjižnica (knjižničarji, knjižne police s knjigami, članska izkaznica, slovarji ...), le da so knjige ljudje, ki so v družbi marginalizirani, branje pa je pogovor. Cilji Žive knjižnice so: izpostaviti stereotipe in predsodke, značilne za družbo in njihove negativne posledice; omogočiti osebni stik z različnostjo v varnem prostoru; ozaveščati o položaju družbeno stigmatiziranih skupin; vzpodbujati dialog, ki temelji na spoštovanju človekovih pravic: problematizirati in izpostaviti vsakdanjo realnost pripadnic in pripadnikov družbeno stigmatiziranih skupin (ženske, Romi, osebe s posebnimi potrebami, muslimani ...) in spodbujati konstruktiven ter produktiven dialog med različnimi partnerji, ki sestavljajo civilno družbo.

Ključne besede: marginalizirane skupine, medkulturni dialog, Živa knjižnica

VSESTRANSKA UPORABA JAJČNE ŠKATLE

Ksenja Aškerc, prof. defektologije

Osnovna šola Glazija Celje

ksenja.askerc@gmail.com

Povzetek

V zadnjih letih opažamo porast učencev z učnimi težavami. Vzrokov za to je več, eden izmed njih je tudi naš način življenja, ki je manj izkustveno naravnano in bolj prepleten z digitalnimi vsebinami. Moja naloga, kot specialna pedagoginja, je nuditi strokovno podporo učiteljem in učencem ter s timskim pristopom omogočiti otroku z učnimi težavami, da se opolnomoči na področjih, kjer ima primanjkljaje.

Otrok pogosto potrebuje veliko praktičnih izkušenj, kot tudi dela s konkretnim materialom, prav tako z uporabo didaktičnih pripomočkov. Postopoma je uspešnejši in posledično samozavestnejši. Pokaže se, da z doslednim in s pravočasnim načrtovanjem in izvajanjem izvirnega delovnega projekta pomoči za posameznega učenca učne težave zmanjšamo ali vsaj omilimo. Učencu ponudimo možnost razvijati konkretne predstave, ki so temelj za kasnejše razumevanje abstraktnih pojmov. Pomembno je, da učencem v šoli nudimo izkustveno učenje in jih podpremo na področjih, kjer imajo primanjkljaje.

Sama pri svojem delu uporabljam številne didaktične pripomočke. Pogosto jih izdelam sama, ali skupaj z učenci. Prednost uporabe takšnih materialov je, da gre pogosto za ponovno uporabo materiala in je zato okolju prijaznejša, otrokom interesno bližja in - ne nazadnje - cenejša.

Didaktični pripomoček, ki ga pri svojem delu redno uporabljam, je jajčna škatla. Uporabljam ga za razvoj fine motorike, pri razvijanju številskih predstav, pri razvijanju pojma desetica, pri računanju s prehodom do 20 in do 100, prav tako tudi pri poštevanki. Učenci na urah pripomoček hitro in uspešno usvojijo, se z njegovo uporabo razvijajo ter so lahko samostojni pri učenju in reševanju nalog tudi v razredu.

Ključne besede: razvijanje konkretnih predstav, didaktični material, jajčna škatla, matematični pojmi.

RAČUNSKÉ HIŠICE

Nina Đorić, prof. razrednega pouka

Osnovna šola Gradec
nina.doric@osgradec.si

Povzetek

Namen predstavitve je prikazati na kakšen način lahko z računskimi hišicami in Cuisinairovimi paličicami pomagamo učencem 1. razreda pri osvajanju številskih predstav ter preidemo iz konkretne na abstraktno raven pri učenju seštevanja in odštevanja do 10.

Hišice so narejene iz papirja ali lesa. Gre za preprosto hišico v pokončni pravokotni obliki s streho ob zgornjem robu. Višina hišice je 15 cm, širina hišice pa ustreza dolžini posamezne Cuisinairove paličice. Hišica s hišno številko 6 je tako široka, da vanjo lahko vstavimo Cuisinairovo paličico 6. Naredili smo hišice s hišnimi številkami od 5 do 10. Učenci so strehe posameznih hišic pobarvali v skladu z barvami Cuisinairovih paličic.

Z učenci smo se seštevanja in odštevanja lotili preko zgodbe. Vsak si je najprej izbral svojo hišico. Hišico 6 je lahko obiskalo 6 palčkov. Najprej sta v hišico vstopila 2 in nato še 4 palčki. V hišico je učenec vstavil dva seštevanc, dve Cuisinairovi paličici (2 in 4) in nato v zvezek zapisal še račun seštevanja. Cilj igre je bil nastaviti in zapisati čim več različnih računov. Na podoben način so v hišico nastavili še račune odštevanja. Hišice smo uporabili tudi pri treh seštevancih.

Učenci so način dela doživljali kot igro ter računske operacije izvedli na konkreten način. Pri odštevanju so imeli nekateri težave z nastavljanjem paličic, saj le teh niso mogli razstaviti na posamezne dele.

Hišice lahko nadgradimo do števila 20, hkrati pa lahko Cuisinairove paličice vpletemo v skoraj vse matematične teme 1. razreda.

Ključne besede: računске hišice, Cuisinairove paličice, 1. razred

USTVARJALNA NEMŠČINA

Janja Hanžje Brecl, prof. nemščine in geografije

Osnovna šola Šentjanž pri Dravogradu

hanjze.janja@gmail.com

Povzetek

S tem prispevkom želim predstaviti nekaj didaktičnih pripomočkov, ki jih uporabljam pri poučevanju nemščine. Večinoma poučujem ta predmet v kombinaciji, zato so najrazličnejši didaktični pripomočki zelo dobrodošli. Rada bi predstavila nekatere motivacijske igre (nogomet na tabli, bingo, leteči narek). Z njimi prikličemo že pridobljeno znanje, ponovimo učno snov in slovnične strukture ali pa preprosto uživamo v igri.

Pri pouku nemščine večkrat snov približam s pomočjo pravlјice. Sama pišem pravlјice, ki jih pri pouku in pri interesni dejavnosti uporabljam. Pripovedujem jih na različne načine (s pomočjo senc, kostumov, ročnih lutk in kamišibaja). Vsi ti načini mi pomagajo, da si lažje ustvarimo ambient, v katerem lažje podoživljamo posredovano vsebino. Učencem je takšen način zanimiv. Slike so barvne in privlačne in zato si besedišče bolje in lažje zapomnijo. Učenci se zelo radi aktivni, zato vedno dodamo še kakšno pesem, kjer se lahko gibljejo in zraven ponavljajo na novo pridobljene besede. Na koncu pa s pomočjo ristanca še konkretno razmigajo telo in skačejo od besede do besede.

Prednosti takšnega načina podajanja snovi vidim v tem, da so učenci lahko ves čas aktivni, ustvarjalni in imajo možnost igranje pridobiti novo besedišče.

Pomanjkljivosti so, ker vseh vsebin ni moč predstaviti na ta način. Vedno ni mogoče na tleh oblikovati ristanca ali je premalo prostora za izvajanje takšnega načina. Za vse pravlјice nimamo kostumov. Pomanjkljivost je tudi to, ker so nekatere igre izrazito tekmovalne narave in nekateri otroci bi radi ves čas igrali tovrstne igre.

Ključne besede: igra, pravlјice, ristanec, kamišibaj

RAZVIJANJE ŠTEVILSKIH PREDSTAV OB STOTIČNEM KVADRATU

Katja Mauko, prof. spec. in reh. ped.

Osnovna šola in vrtec Apače

katja.mauko@gmail.com

Povzetek

V okviru vsebinskega izhodišča uporaba didaktičnih pripomočkov pri pouku bom predstavila pripomočke, ki jih uporabljam pri razvijanju številskih predstav do 100 pri urah dodatne strokovne pomoči.

Osredotočila se bom na različne aktivnosti, ki jih z učenci izvajam, s konkretnim in slikovnim materialom ob stotičnem kvadratu. Pri tem uporabljam stotični kvadrat, kocke za desetiške enote, piši briši tablico in pisalo, igralne kocke in figure, stotični kvadrat v obliki družabne igre, kartončke s slikovno ponazorjenimi enicami in deseticami in kartončke poišči število, na katerih so zapisana navodila za iskanje določenega števila ob stotičnem kvadratu. Dejavnosti, ki jih s pomočjo teh materialov izvajam, sem poimenovala poišči število, nastavi oziroma sestavi število, prepoznaj število in zabavni stotiček (stotični kvadrat v obliki družabne igre).

Namen moje predstavitve je poslušatelje opolnomočiti in navdihniti za uporabo didaktičnih pripomočkov za razvijanje številskih predstav pri urah rednega pouka, saj menim, da se le teh premalokrat poslužujemo. Res je, da nam priprava didaktičnih pripomočkov vzame nekaj časa, ne smemo pa pozabiti, da učencem z njihovo pomočjo omogočamo razvoj boljših številskih predstav. Velikokrat se namreč dogaja, da se prehitro preide na slikovno in abstraktno raven, kar pa ni primerno za vse učence. Nekateri potrebujejo več časa in dela s konkretnim materialom, da lahko razvijejo dobre številke predstave in šele nato preidejo na naslednje ravni.

Ključne besede: številске predstave, 100, stotični kvadrat, konkreten material, slikovni material

ČASOVNI TRAK OBDOBIJ

dr. Nataša Meh Peer

Šolski center Velenje, Elektro in računalniška šola
natasa.mehpeer@scv.si

Povzetek

Vsak učitelj za uporabo pri pouku ustvari didaktične pripomočke, ki mu olajšajo delo, dijakom pa popestrijo pouk. Nekateri so take vrste, da so zelo uporabni in zelo uspešni. Pri tem opozarjam na zelo dober sprejem pri dijakih in veliko bolj učinkovito pomnjenje snovi. Saj je glavni namen didaktičnega pripomočka samostojno in aktivno učenje dijakov.

V vzgojno-izobraževalnih zavodih je skupni cilj izboljševanje procesa učenja in poučevanja. Pri tem je treba soustvarjati okolje in vzpostavljati pogoje za čim bolj optimalen razvoj. Vsi se vse bolj zavedamo pomena izgrajevanja lastnega znanja s samostojnim in samovodenim učenjem. Tako zasnovan pouk ima veliko prednosti – poudarjeno je razvijanje procesnih/proceduralnih znanj (vseživljenjskih veščin) [1]. Materiali (učni pripomočki) imajo motivacijsko vlogo, saj spodbujajo samostojnost, koncentracijo in interakcijo med učiteljem in dijakom. V javnih šolah se tovrstni materiali uporabljajo pri pouku le kot dopolnilo [3].

Zato sem za dolgočasno pomnjenje obdobj, njihovo časovno zaporedje in vključitev avtorjev ter njihovih del pripravila listke za dijake, da so interaktivno vzpostavljali časovni trak na tleh učilnice. Kar nastaja lahko poimenujem konstrukcijska sestavljanca. Učenje poteka s samostojnim učenjem, razmišljanjem. S tem se vzpostavi miselna aktivnost in sposobnost povezovanja znanj kot tudi predstavitev lastnih izkušenj.

Lahko rečem, da so didaktični pripomočki gonila, ki omogočajo doseganje višjih kognitivnih ciljev, zanje pa moramo ustrezno pripraviti prostor – stole v krogu (podobno metodi dela s slikami, zemljevidi in fotografijami) [2].

Metoda je zanimiva, spodbudna, dijaki z veseljem pristopajo in kot pravijo – »najboljši pregled sem dobil šele tukaj.

Ključne besede: konstrukcija, motivacija, samostojnost, povezovanje, celostna slika

POVZETKI

DVORANA E

DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI ZA UČENJE SLOVENŠČINE KOT DRUGEGA ALI TUJEGA JEZIKA

Lucija Štamulak,

mag. šolskega knjižničarstva ter prof. slov. in primerjalne književnosti

Osnovna šola Podgorje pri Slovenj Gradcu

lucija.stamulak@gmail.com

Povzetek

Namen prispevka je predstaviti primere didaktičnih pripomočkov in načinov za poučevanje slovenščine kot drugega ali tujega jezika za tiste učitelje, ki se srečujejo s poučevanjem otrok, ki jim slovenščina ni materni jezik.

Poučevanje slovenščine kot drugega ali tujega jezika postaja v šolah vse večji izziv, saj v Sloveniji narašča število otrok, ki jim slovenščina ni materni jezik. Za uspešno šolanje teh otrok je pomembno, da usvojijo znanje slovenščine do te mere, da jim omogoča sledenje pri pouku, saj bodo le tako lahko uspešni.

Sama sem se s poučevanjem slovenščine kot drugega ali tujega jezika srečala na različne načine, kot lektorica slovenskega jezika za študente, kot učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine za Slovence po svetu ter kot jezikovna asistentka na dvojezični ljudski šoli v Globasnici. Pri tem sem v praksi spoznala, da na tem področju primanjkuje gradiv in pripomočkov.

Najprej želim predstaviti različne učbenike, ki so na voljo za tovrstno poučevanje. Pri tem želim opozoriti na primanjkovanje gradiva. V nadaljevanju bom predstavila nekatere didaktične igre. Učencem je še posebno ljuba igra z muholovci. Igro lahko uporabimo tudi pri pouku tujih jezikov. Za strukturirano ponavljanje in usvajanje ključnega besedišča neke teme nam lahko pomaga skrinja besed. Za nadaljevalce lahko uporabimo slikovne kocke.

Menim, da je nujno, da se zaradi vse večje potrebe izda več gradiv za poučevanje slovenščine kot drugega ali tujega jezika, ki bodo namenjena osnovnošolcem in dijakom v različnih starostnih skupinah.

Ključne besede: slovenščina kot drugi ali tuji jezik, didaktični pripomočki, jezikovne igre

IZDELAVA LED LUČK PRI POUKU TEHNIKE IN TEHNOLOGIJE

Jernej Kokošinc, prof. tehnike in matematike

Osnovna šola Mozirje
kokosincjernej@os-mozirje.si

Povzetek

Pri pouku tehnike in tehnologije so v učnem načrtu za 7. razred med drugimi planirane naslednje vsebine: umetne snovi, električni krog in viri, električni porabniki in izdelava modela.

Želeli smo povečati uporabnost izdelkov pri pouku tehnike in tehnologije na področju umetnih mas in električnega kroga. Dobili smo idejo, da bi zaradi praktičnosti lahko združili obe področji in naredili praktično uporaben izdelek.

V preteklosti smo že delali z različnimi umetnimi masami, najbolj pa je učence pritegnila poliestrska smola. Izziv smo videli v hibridnem izdelku, ki bi povezoval umetne snovi in električni krog. Po premisleku smo se odločili, da bi lahko izdelali poliestrsko lučko na baterije. Poskrbeli smo za dobro zračenje prostora in zaščitno opremo. V pripravljeno poliestrsko smolo smo dodali nekaj kapljic pigmenta in zalili vezje v kalupu. Izdelek se je strjeval do naslednjega dne, ko smo si ogledali primer električnega kroga treh vzporedno vezanih 3V led diod s 3V izvorom napetosti, uporom in stikalom.

Prednost tega načina poučevanja umetnih snovi in električnega kroga je v visoki motiviranosti učencev, še posebej, če jim na začetku pokažemo funkcionalni končni izdelek. Slabost se pokaže v primeru, da nimamo kalupa z ravnim dnom. Postopek je nekoliko kompleksnejši, vendar so učenci za lepše izdelke pripravljeni potrpeti.

Nadaljnje izvajanje bi lahko poizkusili z vzporedno vezavo ali z 1,5 V diodami ali izračunom potrebne upornosti za različne barve diod. Lahko se tudi medpredmetno povežemo z likovno umetnostjo, saj lahko eksperimentiramo z različnimi pigmenti, tudi v prahu. Vlivamo lahko barvno različne sloje ali pa eno barvo vlijemo v drugo in ju rahlo pomešamo.

Ključne besede: električni krog, zaporedna vezava, umetne mase, poliestrska smola, tehnika in tehnologija

KLASIKI V STRIPU

Marija Topole, mag. prof. slov.

Gimnazija in ekonomska srednja šola Trbovlje

marija.topole@gmail.com

Povzetek

Literarno branje in literarna zmožnost sta sestavini jezikovne pismenosti, zato sta temeljni zmožnosti, ki ju razvijamo pri pouku slovenščine. V gimnazijskem in štiriletnem strokovnem izobraževanju je obravnavanje klasične literature del učnega načrta. Zlasti pomembno je razvijanje kritičnega in ustvarjalnega branja – gre za branje z razumevanjem in branje za razumevanje. Kaže se kot zmožnost analiziranja, primerjanja, iskanja vzročno-posledičnih odnosov, kritičnega opredeljevanja do prebranega in odpira možnost za literarno (po)ustvarjanje. Vse to pa je vezano tudi na priljubljenost literarnega branja.

Kljub številnim dokazanim pozitivnim učinkom branja, raziskave kažejo, da priljubljenost literarnega branja med mladostniki upada. Zato si učitelji slovenščine na vseh ravneh šolskega sistema prizadevamo, da bi dvignili zanimanje za literaturo in literarno branje. Temu so namenjene različne dejavnosti. Ena izmed njih je (po)ustvarjanje literarnih besedil, in sicer tako, da jih dijaki oblikujejo v obliki stripa.

Predstavljen je primer rabe, kjer dijaki s pomočjo aplikacije Storyboardthat klasična besedila spreminjajo v strip, pri čemer urijo kritično branje, tesno branje, dejaven odnos do besedila, pa tudi digitalne kompetence. Aplikacija ponuja vrsto likov, ozadij in elementov, ki jih lahko dijaki izbirajo glede na njihovo besedilo. Ravno to so prednosti, da od dijakov zahteva natančno branje, analiziranje in tvorjenje sinteze, da lahko tvorijo strip.

Pomanjkljivost je dejstvo, da je aplikacija plačljiva, če jo uporabljamo v brezplačni verziji, je na končnem izdelku viden vodni žig. Dijaki s skupinskim delom (vsaka skupina izdelava na primer eno dejanje) izdelajo strip za celotno besedilo, s tem pa poustvarjajo literarne vsebine.

Ključne besede: literarno branje, Storyboardthat, strip, (po)ustvarjanje besedil, digitalna kompetenca

Z DIDAKTIČNO IGRO DO BOLJŠEGA ZNANJA IZ KNJIŽEVNOSTI

dr. Vesna Jurač

Osnovna šola Antona Martina Slomška Vrhnika
vesna.jurac@gmail.com

Povzetek

Da bi učencem učno snov približali na zanimiv in učinkovit način, učitelji radi posegamo po različnih učnih pripomočkih. Mednje sodijo tudi didaktične igre, katerih osnovni namen je uresničevanje določenih vzgojno-izobraževalnih ciljev na zanimiv in sproščen način.

Na Osnovni šoli Antona Martina Slomška Vrhnika si prizadevamo, da didaktične igre v pouk vključimo čim večkrat. Uporabimo že pripravljene didaktične igre, vse pogosteje pa jih izdelamo tudi sami ali pa k temu spodbudimo naše učence.

V prispevku je predstavljena didaktična igra, ki smo jo poimenovali Po poti slovenske književnosti in je v prvi vrsti namenjena učenju oziroma utrjevanju znanja iz književnosti v 9. razredu, hkrati pa gre tudi za medpredmetno povezovanje med slovenščino in geografijo. Učenci tako ponovijo in utrdijo snov iz književnosti. Hkrati pa dobijo tudi boljšo predstavo o tem, kje so posamezni književniki bivali oziroma delovali, in kje so obravnavana literarna dela nastala.

Omenjeno igro smo izdelali predvsem zato, da bi učenci učno snov ponovili oziroma utrdili na privlačen in učinkovit način. Poleg tega, da so učenci bolj motivirani za šolsko delo, ima uporaba omenjene didaktične igre še druge pozitivne učinke: učenci si učno snov lažje zapomnijo, razvijajo svoje razmišljanje, govor in prostorsko predstavo, izboljšajo pa se tudi njihovi medosebni odnosi. Zaradi vsega naštetega je uporaba didaktične igre pri pouku zelo smiselna in dobrodošla popestritev ne samo pouka slovenščine, ampak tudi drugih šolskih predmetov.

Ključne besede: didaktična igra, pouk slovenščine, književnost

DIDAKTIČNE IGRE PRI POUKU NEMŠČINE

Irena Rubin Smolar, prof. nem. in slov.

Osnovna šola Podgorje

irena.rubin.smolar@gmail.com

Povzetek

Z didaktičnimi igrami dosegamo vzgojno-izobraževalne cilje nemškega jezika. Učencem zagotovimo sproščeno in varno okolje in jim tako pomagamo, da izboljšujejo komunikacijske spretnosti. Učenci komunicirajo in sodelujejo v vsakdanjih situacijah. Delajo s sošolcem ali v skupini. Razvijajo socialne in osebne veščine (npr. vztrajnost, večjo pozornost, strpnost, dogovorjena pravila). Igro prilagodimo glede na znanje učencev, zmožnosti, potrebe in želje.

Priprava in izdelava didaktičnih iger zahteva precej časa. Uporabljamo različne igre; spomin, poišči pare, igre s kockami, razrezanke, lovljenje rib, bingo ... Za utrjevanje besedišča sta primerni igri spomin in poišči pare. Učenci vadijo z vnaprej pripravljenimi kartončki ali pa jih izdelajo sami. Če jih izdelajo sami, pri tem razvijajo tudi svojo ustvarjalnost, se medpredmetno povezujejo, saj sličice izdelajo sami.

Pri razrezanki učencem ponudimo besedilo s praznimi mesti in nabor besed, ki jih morajo vstaviti po smislu. Nalogo diferenciramo, tako da za lažje reševanje ponudimo zelo različne besede, za težje pa veliko podobnih in je le ena ustrezna. Igra s kockami je primerna za utrjevanje vprašalnic. Na prilagojenih kockah so zapisane vprašalnice, učenec jih ustrezno dopolni s povedjo. Igra potapljanje besed se je dobro izkazala, ko moramo vaditi pridevniško sklanjatev.

Najpomembnejše je, da se učenci učijo na njim prijeten način, brez prisile in so za tako delo notranje motivirani. Potrebno je tudi precej časa, da igre izdelajo, izvedejo in preverijo, ali si cilje dosege. Želim si, da bi obstajal nabor iger, prilagojen učnemu načrtu za neobvezni in obvezni izbirni predmet, ki bi kar najbolj pokrival vsebine učnega načrta.

Ključne besede: nemščina, didaktične igre, sodelovalno učenje

KOLO SREČE KOT UČNI PRIPOMOČEK ZA POUK V ŠOLI ALI NA DALJAVO

Tina Rajhman,
mag. prof. angleščine in mag. prof. nemščine kot tujega jezika,
ter univ. dipl. prev.
Šolski center Kranj
tina.rajhman@gmail.com

Povzetek

Ker se sodobni vzgojno-izobraževalni proces ne opira več le na predpisano učno gradivo, želim v svojem predavanju predstaviti dva didaktična pripomočka, s katerima lahko obogatimo pouk. Primer dobre prakse izvira iz učne ure nemščine, cilj predavanja pa je didaktične pripomočke predstaviti na tak način, da bi strokovni delavci dobili idejo, kako lahko podobne didaktične pripomočke ustvarijo za svoje predmete. Bistvena prednost pripomočkov je, da z njim lahko delamo pri pouku v šoli ali na daljavo.

V predstavitvi bo prikazano, kako s pomočjo vaje v PowerPointu snov z učenci ponovimo. Sledi prikaz interaktivne vaje, v kateri učenci snov utrdijo s pomočjo kolesa sreče, pripravljenega preko spletne strani.

Vaja, pripravljena kot kolo sreče, ima prednosti tako za učitelje kot za učence. Učitelj jezika jo lahko uporabi za utrjevanje slovnice, besedišča, komunikacije ipd., lahko jo objavi v spletni učilnici, kjer učencem ostane na voljo tudi po šolski uri, gradivo pa lahko posodablja hitro in brez stroškov. Učenci se pri tovrstni vaji sprostijo, saj skozi igro utrdijo že poznano vsebino, hkrati pa razvijejo nekaj zdrave tekmovalnosti in običajno izkazujejo več veselja do sodelovanja.

Pomanjkljivost tovrstne vaje je, da za njeno izpeljavo potrebujemo računalnik in projektor v razredu, doma pa prav tako računalnik ali pametni telefon, v vsakem primeru pa tudi dobro spletno povezavo. Določene pomisleke lahko vzbuja tudi pretirana raba IKT pri pouku.

V razpravi po predavanju bi slušatelje povabila k deljenju idej in predlogov, kako bi oni poskusili uporabiti kolo sreče pri svojih urah.

Ključne besede: spletni didaktični pripomoček, igra, kolo sreče, šolanje na daljavo, tuji jezik

INTERAKTIVNI DIDAKTIČNI PRIPOMOČKI

Klemen Hleb, dipl. inž. (UN)

Šolski center Velenje

klemen.hleb@scv.si

Povzetek

Tehnologija se razvija s hitrostjo, ki ji zelo težko sledimo. Ta razvoj nas spremlja na vseh vidikih življenja. Ne samo, da mora izobraževanje slediti spremembam v gospodarstvu in podajati aktualno znanje, potrebno je tudi prilagoditi način podajanja znanja. V šolstvu lahko uporabimo mnogo orodij, pripomočkov, ki nam pomagajo pri poučevanju. ŠCV, Elektro in računalniška šola je zelo dober primer sledenja spremembam in ponujanja aktualnega strokovnega znanja. Teoretično znanje se trudimo povezati s praktični primeri. V pomoč so nam seveda didaktični pripomočki. Smo pa stopili še korak naprej in se odločili za uporabo interaktivnih didaktičnih pripomočkov pri strokovnih modulih. Zakaj? V času šolanja na daljavo klasičnih didaktičnih pripomočkov ni bilo moč uporabljati v polni meri, saj so bili prilagojeni za delo v razredu. Zato smo te didaktične pripomočke prenesli v digitalno obliko in jih s pomočjo interaktivnih vsebin še nadgradili.

Primer dobre prakse je poučevanje avtomatizacije in elektronike. S pomočjo programske opreme smo fizične vezave prenesli v elektronsko obliko. Zraven smo dodali še videoposnetke, ki so dijakom v pomoč pri delu. Ker smo zaposleni in dijaki prepoznali dodano vrednost, smo interaktivne didaktične pripomočke obdržali tudi ob vrnitvi v šolske klopi. Da je izkušnja dijakov še bolj pristna, jih uporabljamo na interaktivnem zaslonu. Pokazalo se je, da dijaki prej osvojijo določeno znanje, saj lahko vadijo tudi doma.

Seveda se fizične vezave elementov še vedno izvajajo. Saj je pomanjkljivost interaktivnih didaktičnih pripomočkov ravno odsotnost soočanja s problemi, ki nastanejo pri fizičnih vezavah.

Ključne besede: interaktivnost, interaktivni zaslon, elektronika, avtomatizacija

ZVOČNI PODKAST KOT DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK V ČASU EPIDEMIJE

Lavoslava Benčič, predavateljica medijske produkcije
Inštitut in akademija za multimedije v Ljubljani
lavoslava.bencic@iam.si

Povzetek

Predstavitev se bo osredotočala na medij zvočnega podkasta s poudarkom na enostavnosti produkcije izobraževalnih podkastov in učinkovitosti v izobraževalnem procesu. Priljubljenost medija raste predvsem zato, ker je za uporabnike nevsiljiv, za avtorje/učitelje pa enostaven in hiter za produkcijo. Kot primer dobre prakse bo predstavljena umestitev zvočnega podkasta v učne enote pri predmetu Fotografija v prvem letniku visokošolskega študija Multimedijska produkcija na Inštitutu in akademiji za multimedije v Ljubljani. Razdelana bosta tipičen format (trajanje, zaporedje, ponavljanje) in vsebinska struktura podkasta, ki sta usklajena s pravili platforme Spotify. Podana bodo osnovna izhodišča in opisane minimalne tehnične zahteve za produkcijo podkasta s poudarkom na postopku produkcije z brezplačno programsko opremo Anchor, ki omogoča snemanje, urejanje in objavljane podkastov, ter brezplačna programska oprema Audacity, ki omogoča snemanje zvoka. Predlagana bo minimalna strojna oprema za snemanje, urejanje in objavo ter prostorski pogoji za zajemanje vsebin. Analizirane bodo najbolj učinkovite in smiselne možnosti distribucije izobraževalnega podkasta, izpostavljen pa bo tudi pomen upoštevanja značilnosti in pomembnosti avtorskih pravic tako za učitelja kot za uporabnika. Predstavitev bo prikazala nekaj primerov dobrih praks izobraževalnih podkastov v tujini in navedla uspešne primere slovenske prakse, in sicer v obliki izhodišč učiteljem za oblikovanje lastnih podkastov. Uspešnost in smiselnost, a tudi pomanjkljivosti, uporabe podkasta kot učnega pripomočka bodo podprle izjave študentov. Najnovejše raziskave na globalni ravni podkastu napovedujejo dosledno in stalno rast v naslednjih letih tako v pedagoških procesih kot tudi sicer.

Ključne besede: produkcija zvočnega podkasta, format podkasta, struktura podkasta, Spotify, Anchor, Audacity

IZDELAVA DIDAKTIČNIH PRIPOMOČKOV ZA UČENJE POŠTEVANKE

Vesna Keše, učiteljica tehnike in tehnologije

Osnovna šola Helene Puhar Kranj

vesna.kese@gmail.com

Povzetek

V prispevku je opisan primer dobre prakse iz osnovne šole za otroke s posebnimi potrebami, ki se izobražujejo v programu z nižjim izobrazbenim standardom. To so večinoma otroci z lažjo motnjo v duševnem razvoju, ki so po sposobnostih in osebnostnih lastnostih edinstveni in zelo raznoliki. Večina zaradi neuspeha odklanja intelektualno delo, posledica tega pa so razne frustracije in nizka samopodoba.

Pomembni cilji pri predmetu tehnike in tehnologije so omogočiti učencem, da se izkažejo na področju ročnih spretnosti in jim s tem dvigniti samozavest in ustvarjanje občutka pomembnosti in sposobnosti za delo. To zahteva od učitelja veliko prilagajanja pri izbiri postopkov dela, diferenciacijo pouka glede na sposobnosti vsakega posameznega učenca in razvijanje pripomočkov in tehnik za lažje in uspešnejše delo.

Vsi cilji so bili uresničeni, ko smo z učenci osmih razredov izdelovali pripomočke za učenje poštevance v petem razredu, saj so bili zelo motivirani za delo in na koncu tudi ponosni na svoj izdelek. Poleg tega so spoznavali les in njegove obdelovalne postopke. Na koncu bomo prikazali uporabo izdelanih didaktičnih pripomočkov in ocenjeno ustreznost, glede na potrebe učencev.

Ključne besede: učenci s posebnimi potrebami, pouk tehnike in tehnologije, učni pripomočki za učenje poštevance

DONATORJI:

3. STROKOVNI POSVET SPIP
Didaktični pripomočki v luči sodobnega
vzgojno-izobraževalnega procesa

ZBORNİK POVZETKOV

Izdajatelj: Društvo SPIP

Naklada: 100 izvodov

Oblikovanje in tisk: Tiskarstvo in knjigoveštvo Grešovnik

Kraj: Slovenj Gradec

Leto: 2022

Brezplačen izvod

<https://www.spip.si/zbornik-2022/>

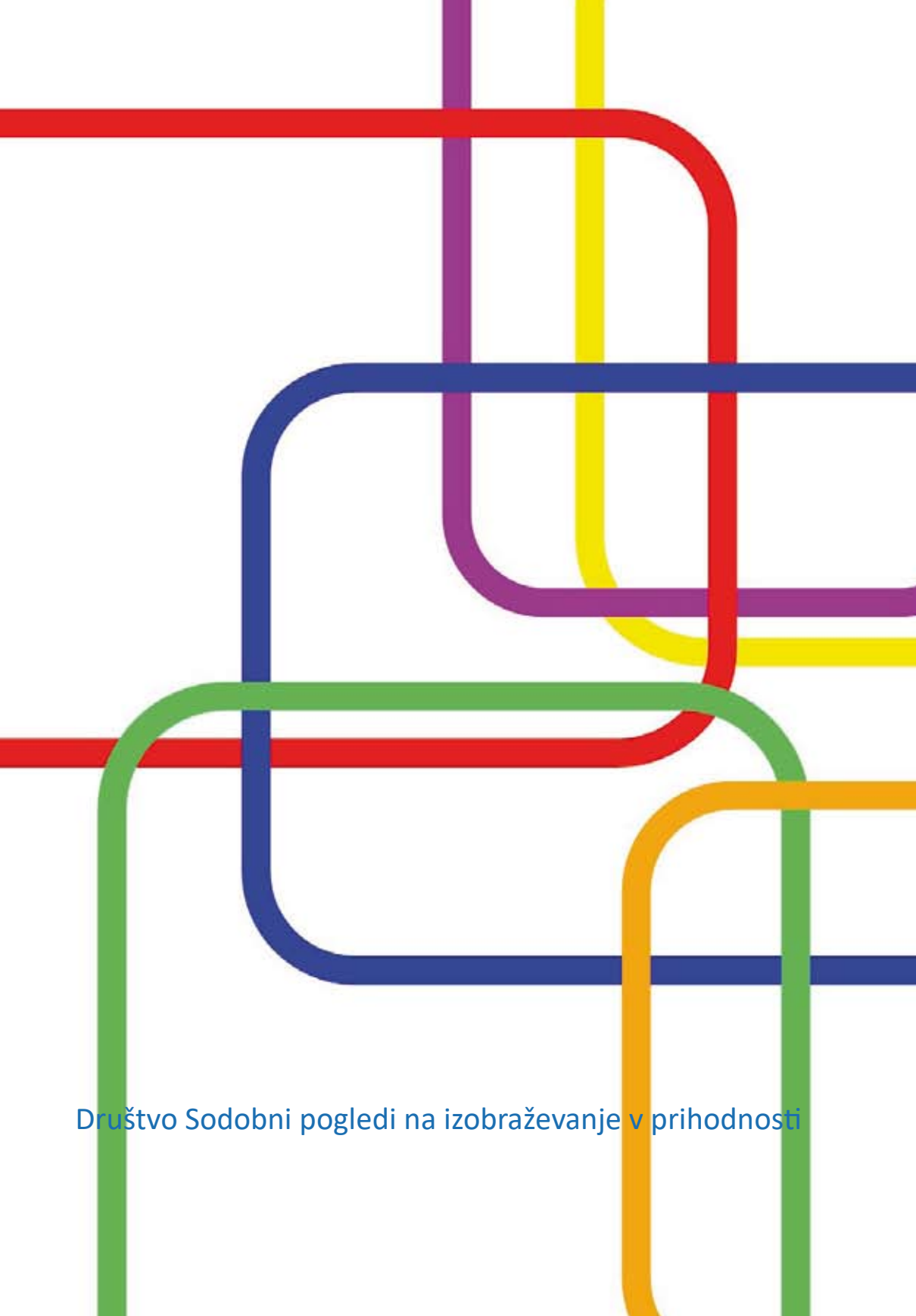
CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.3(082)

STROKOVNI posvet Sodobni pogledi na izobraževanje v
prihodnosti (3 ; 2022 ; Slovenj Gradec)

Didaktični pripomočki v luči sodobnega vzgojno-
izobraževalnega procesa : 3. strokovni posvet SPIP : zbornik
povzetkov. - Slovenj Gradec : Društvo SPIP, 2022

ISBN 978-961-95783-0-8
COBISS.SI-ID 106617091

Društvo Sodobni pogledi na izobraževanje v prihodnosti